

FM 104.4, 105.7
ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රථම බෞද්ධ ආදර්ශ විදුලි භාලිකාව
"රංගිරි ශ්‍රී ලංකා"
සැබෑ මාධ්‍ය සංස්කෘතියක පෙර ගමන්කරු

රංගිරි

ශ්‍රී ලංකා

RANGIRI SRI LANKA NEWSPAPER

FM 104.4, 105.7
ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රථම බෞද්ධ ආදර්ශ විදුලි භාලිකාව
"රංගිරි ශ්‍රී ලංකා"
සැබෑ මාධ්‍ය සංස්කෘතියක පෙර ගමන්කරු

ශ්‍රී.මු.ව. 2565- ශ්‍රී.ව. 2021
මැයි (වෙසක්)

මාසික බෞද්ධ ආර සංග්‍රහය - අන්තර්ජාල කලාපය

30

2565
ශ්‍රී කම්බුද්ධත්ව
ජයන්තිය සමරමු.

ශ්‍රී සුභ වෙසක් මංගල්‍යයක් වේවා!

රංගිරි ශ්‍රී ලංකා රූපවාහිනිය

UHF CH 60
PEO TV CH 22
Dialog Tv 21
Dish Tv 2532

රංගිරි ශ්‍රී ලංකා ගුවන් විදුලිය
දේශයේ රන් හඬ

FM 104.4 - 105.7

වෙබ් : www.rangirisrilanka.lk

රංගිරි දුමුල්ල සංවර්ධන පදනමේ ප්‍රකාශනයකි.

වෙසක් පෝය වර්ණාව

දැක් පිඩාවට පත්ව සිටි ලෝක සත්වයාට අමා සුවයක් සලසාලමින් සිදුහත් බෝසතාණෝ වෙසක් පොහෝදින දඹදිව ශාක්‍ය ජනපදයෙහි කපිලවස්තුපුර ලුම්බිණි සල්ලයනෙහි උපන් සේක. සුද්ධෝදන මහරජතුමා පියා වූ අතර මහමායා දේවිය මව්තුමිය විය. උපන් බෝසතාණන් වහන්සේ 'සිදුහත්' යන විශේෂ නාමයෙන් හැඳින්විණි.

ගිහි සැප වින්දනය කළ සිදුහත් කුමරු සතර පෙරනිමිති දැක මහානිනිෂ්ක්‍රමණය කොට තම උත්සාහයෙන් ම මැදුම් පිලිවෙත අනුගමනය කර බෝධිමූලයකදී සියලු කෙලෙසුන් නසා වෙසක් පොහෝදින සම්මා සම්බුද්ධත්වයට පත්වූ සේක. තමන් වහන්සේ විසින් අවබෝධ කරගත් නිර්මල උතුම් ධර්මය පළමුවෙන්ම බරණැස ඉසිපතනාරාමයේ දී පස්වග තවුසන්ට දේශනා කිරීමෙන් පරාවී සේවය ආරම්භ කළ සේක.

කපිලවස්තුපුරයේදී තම ඤාතීන්ට දහම් දෙසා නිවන් මගට යොමු කරවූ සේක. හිඤ්ඤා භික්ෂුණී උපාසක උපාසිකා සිවු පිරිස ඇතිකොට ධර්මයන් අනිත්‍ය බව පසක් කරමින් කුසිනාරානුවර සල්වනයේදී වෙසක් පුන් පොහෝදින පිරිනිවන් පා වදාළසේක. මෙම කරුණු මුල්කරගෙන සමරන වෙසක් දින බුද්ධ චරිතයෙන් ගත හැකි උතුම් ගුණධර්ම රාශියක් වියැ, යථාවාදී තථාකාරී ගුණය, මහාකරුණාව, අටලෝදහමින් කම්පා නොවීම, සමානාත්මතා ගුණය, මධ්‍යස්ථ බව වැනි ගුණයන් අපගේ ජීවිත වලට සම්බන්ධ කරගැනීම මෙම උතුම් දිනයේදී ඉතා වැදගත් වේ.

වෙසක් පොහෝ දිනයේ ආමිස පූජාවන්ද (දන්දීම විවිධ පූජා පැවැත්වීම) අවශ්‍යය එහෙත් බුද්ධ දේශනාවට අනුව ඉතා වැදගත් වන්නේ ධර්මානු ධර්ම ප්‍රතිපදාවෙහි යෙදීමය. ඒ බව 'යොධම්මං පස්සති සො මං පස්සති' යනුවෙන් දැක්වේ. මෙයින් පැහැදිලි වන්නේ ධර්මානුධර්ම ප්‍රතිපදාවේ යෙදීම මගින් බුදුරජාණන් වහන්සේ දැකිය හැකිවන බවයි. මේ බව අවබෝධ කරගෙන නිවන් මගට යොමුවන මෙන් රංගිරි දහම් පණිවිඩය මෙසේ ලබාදෙමු.

සියලු සත්වයෝ නිදක් වෙත්වා!

ඇම්.ඩී.විජයවර්ධන

පුදබිමක අසිරිය

ජේතවනාරාමය

කරයි. මෙම ස්ථූපයේ දෙපස ඇති වාහල්කඩ වල කුළුණු දෙකක් දක්නට ලැබේ. එම කුළුණු මුදුනෙහි ඇත්, අශ්, ගව, යන සත්ව රූපද, උතුරු දිසාවෙහි සිංහ රූපයද නිර්මාණය කර තිබෙනු දක්නට ලැබේ. මෙම කුළුණු ලියවැල් වලින් සකසා තිබේ. ගල් වැටකින් ආරක්‍ෂා කර තිබුණ බවට සාධක හමුවී තිබේ. මෙම ගල්වැට සමීපයෙහි හිඤ්ඤන් වහන්සේලා වෙනුවෙන් ගොඩනගන ලද ආරාම දක්නට ලැබේ. iv වන මිහිඳු රජුගේ සෙල්ලිපියක මෙම ආරාම හා පාලනය ගැන තොරතුරු සඳහන් වෙයි. මෙම ස්ථූපයට බටහිරින් "පිලිම ගෙයක්" තිබූ බවට තොරතුරු දැක්වේ. මේ වන විට දක්නට ලැබෙන්නේ නටඹුන් පමණි.

ජේතවනාරාම දාගැබ අයත් භූමි ප්‍රමාණය අක්කර එකසිය හැත්තෑපහක් (175) එම භූමියෙහි පැතිරීගිය විවිධ ගොඩනැගිලිවල නටඹුන් හමුවී තිබේ. මෙම ස්ථානය මිත්තසේන රජු | මුගලන් රජු පළමුවන අග්‍රබෝධී රජු | පැරකුම්බා රජු, නිශ්ශංකමල්ල රජු යන අය විසින් ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු සිදුකර ඇති බවට ඉතිහාස ගත තොරතුරු ඇත. සොළොස්මස්ථානයක් වශයෙන් නම්කර ඇති ජේතවනාරාම දාගැබ, බෞද්ධ ජනතාවගේ අති පූජනීය ස්ථානයකි. විදේශිකයන්ගේ සැලකිල්ලට භාජනයවූත් දැකීගිය පිං බිමකි.

ඇම්. ඩී. විජේවර්ධන

එම දොරටු සැකසීමේදී සඳකඩ පහණ, කොරවක්ගල්, මුරගල්, පියගැට පේලි, කුඩා බහිරව රූප යොදාගෙන තිබූ බව දැනට ඉතිරිව ඇති නටඹුන් වලින් පැහැදිලි වෙයි. රුවන්වැලි, අභයගිරි, මිරිසවැටි යන දාගැබ්වල දැක්වෙන වාහල්කඩ වලට සමාන බවක් පෙන්නුම්

වෙසක් හෙමඟුල සමරන දිනයක

උසක ලැබූ අපේ බෞද්ධ කොඩිය

වෙසක් පෝය අප්‍රේල් මාසයේදී යෙදී තිබූ බව මෑත ඉතිහාසයේ අප අසා ඇත. නිතරම වෙසක් පෝය මැයි මාසයේදී යෙදී තිබුණි. එහෙත් මීට වසර 126කට පෙර එනම් 1885 වසරේ අප්‍රේල් මස 28 දිනට වෙසක් පෝය යෙදී තිබුණි.

මසකට කලින් එනම් 1889 වසරේ 27 වැනි දින ශ්‍රීමත් ආතර් හැමිල්ටන් ගෝර්ඩන් ආණ්ඩුකාරතුමා විසින් වෙසක් පෝය දින ප්‍රසිද්ධ නිවාඩු දිනයක් ප්‍රකාශ කරමින් නිවේදනයක් නිකුත් කෙරුණි. එය බෞද්ධයන් විසින් තම අහිමි වූ අයිතිවාසිකම් සමහරක් ආපසු ලබා ගැනීම සඳහා ගෙනයන ලද ව්‍යාපාරයක මල්පල ගැන්වීමකි.

ලන්දේසීන් 1770 වසරේ වෙසක් පෝය නිවාඩු දින අවලංගු කළ අතර, බ්‍රිතාන්‍යයෝ වෙසක් පෝය නිවාඩුව නැවත ඇති කරන ලෙස කරන ලද ඉල්ලීම නොසලකා හැරියහ. 1880 වසරේ මැයි මස කර්නල් හෙන්රි ස්ටීල් ඕල්කට්තුමා ලංකාවට පැමිණීමෙන් පසු බෞද්ධ ව්‍යාපාරයට පුනර්ජීවයක් ලැබුණු අතර කටයුතු උච්චස්ථානයකට පත්ව ඇත.

කොටහේනේදී බෞද්ධ පෙරහැරකට මැරයකු විසින් පහර දෙන ලදුව එක් අයෙකු මරණයට පත්ව තවත් තිස් දෙනෙකුට තුවාල සිදු කිරීම

සම්බන්ධයෙන් රජය ක්‍රියා නොකිරීම හේතුවෙන් එතුමාගේ මූලිකත්වයෙන් 1884 වසරේ ජනවාරි මස 28වෙනි දින බෞද්ධ ආරක්ෂක කමිටුව පිහිටු විය.

මුහන්දිරම් ඒ.පී.ධර්ම ගුණවර්ධන මහතාගේ සහභාගිත්වයෙන් යුත් කමිටුව මාලිගාකන්ද විද්‍යාදාය පිරිවෙනේදී රැස් විය. කමිටුවේ අනිත් සාමාජිකයන් වූයේ දොන් කැරෝලිස් හේවාචිතාරණ (උප සභාපති) කරෝලිස් පූජිත ගුණවර්ධන (ලේකම්) එච්.ඒ. ප්‍රනාන්දු (භාණ්ඩාගාරික) යන මහත්වරුන්ය.

කර්ලන් ඕල්කට්තුමා කමිටුවේ සාමාජිකයාය.

බෞද්ධයන්ට සිදුවූ අසාධාරණයක් සම්බන්ධයෙන් කමිටුව සලකා බැලූ අතර හඳුනාගත් කරුණු සම්බන්ධයෙන් ක්‍රියා කරන මෙන් බ්‍රිතාන්‍යයන් ඉල්ලා සිටීමට සමාරම්භක රැස්වීමේදී තීරණය විය. මෙම ඉල්ලීම ජේ.පී.ජයතිලක මහතාගේ සහාය ඇතිව උප සභාපති දොන් කරෝලිස් ගුණවර්ධන මහතා විසින් යෝජනා කරන ලදුව එච්.ඒ.ප්‍රනාන්දු මහතා විසින් ස්ථිර කරන ලදී.

ලන්ඩන් නුවර රාජ්‍ය ලේකම් ඩාර්බි සාම්වරයාට යැවූ සටහන් පත්‍රයේ අඩු තරමේ ප්‍රධාන කරුණු හයක් ඉදිරිපත් කර ඇත. ඒවා නම්,

01. කොටහේන සිද්ධියේ දාමරිකයින් අධිකරණය හමුවට පැමිණවීම.
 02. බ්‍රිතාන්‍ය රජය ආගමික මධ්‍යස්ථභාවය සහ සිංහල බෞද්ධයින්ගේ අයිතිවාසිකම් හා වරප්‍රසාද සම්බන්ධයෙන් ප්‍රතිපත්තියක් අනුගමනය කිරීම.
 03. බෞද්ධ රජයේ සේවකයින් සඳහා වෙසක් පෝය දින නිවාඩු දිනයක් ලෙස ප්‍රකාශ කිරීම.
 04. ජාතික හා ආගමික සංගීතය සම්බන්ධයෙන් පනවා ඇති තහංචිය ඉවත් කිරීම සහ අනාදිමත් කාලයක සිට බෞද්ධයන් විසින් පවත්වාගෙන ආ පෙරහැර පැවැත්වීමේ අයිතිය ලබාදීම.
 05. බෞද්ධ ගම්වල බෞද්ධ විවාහ රෙජිස්ටාර්වරුන් පත් කිරීම.
 06. විෂමතා ඉවත් කර බෞද්ධාගමික දේපල සඳහා නියමිත පාලන අධිකාරියක් පිහිටුවීම.
- පෞද්ගලිකවම ලන්ඩනයට ගොස් ඩාර්බි සාම්වරයා හමු වී සාකච්ඡා කිරීමට කර්නල් ඕල්කට්තුමා භාරගත්තේය.
- වෙසක් නිවාඩුව ප්‍රකාශ කිරීමේ ඓතිහාසික නිවේදනය උත්සවශ්‍රීයෙන් පැවැත්වීමට බෞද්ධ ආරක්ෂක කමිටුව තීරණය කළ අතර, එය සංවිධානය කිරීම සඳහා ගරු හික්කඩුවේ සුමංගල ස්වාමීන්වහන්සේ,

මී ගෙට්ටුවන්තේ ගුණානන්ද ස්වාමීන්වහන්සේ, දොන් කරෝලිස් හේවාචිතාරණ, මුහන්දිරම් ඒ.පී.ධර්ම ගුණවර්ධන, විලියම් ද අබ්බා, කරෝලිස් පූජිත ගුණවර්ධන, වාල්ස් ඒ ද සිල්වා, එන්.එස්.ප්‍රනාන්දු, පිටර් ආබ්බා සහ එච්.විලියම් ප්‍රනාන්දු යන මහත්වරුන්ගෙන්ද සමන්විත අනු කමිටුවක් පත් කරන ලදී.

බෞද්ධ ධර්ම නිර්මාණය කිරීම වෙසක් උත්සව සංවිධානය කළ කොළඹ කමිටුවේ අදහස වූ අතර ඊට අනුකූලත්වය දක්වමින් කර්නල් ඕල්කට්තුමා තම පැරණි දින පොතතේ පිටුවල මෙසේ සඳහන් කළේය.

මේකාලයේදී බෞද්ධ ධර්ම නිර්මාණය කිරීමේ සතුටුදායක අදහස අපගේ කොළඹ සගයන් තුළ ඇති වූ අතර එය ක්‍රිස්තියානි ආගමිකයින්ට කුරුසය තම සළකුණ ලෙස වැදගත් වන ආකාරයට සියලුම බෞද්ධ ජාතීන් අතර බෞද්ධ ධර්මයක් විශ්වීය සළකුණ වනු ඇත. එය ඉතාමත් අනගි අදහසක් වන අතර බෞද්ධ එකමුතුවේ ක්‍රියාවලිය තුළ දුරදක්නා නියෝජිතයෙකු බෞද්ධ ධර්මය ක්‍රියාත්මක වනු ඇත. බුදුන්ගේ කාන්තිය විදහා දැක්වෙන ඡඩ්වර්ණය

බෞද්ධ ධර්මය තුළ පිළිඹිබු කිරීමේ මූලික සහ සුවිශේෂී අදහස් අපගේ කොළඹ සොහොයුරන් තුළ තදින්ම ජනිත වී ඇත.

1885 වසරේ අප්‍රේල් මස 17වැනි දින පළමු සරසවි සඳරැස පත්‍රයේ පළමුවරට පළමු ධර්ම නිර්මාණය කිරීමේ ගෞරවය කරෝලිස් පූජිත ගුණවර්ධන මහතාට හිමිවෙනු ඇත. මෙම නිර්මාණය තුළ නිරූපිත වර්ණවනුයේ නීල (නිල්) පීත (රත්තරන් කහ) ලෝහිත (දම්) ඕදාත (සුදු) මාන්ජේෂ්ඨ (ලා රතු) ප්‍රභාෂ්වර (ප්‍රථම වර්ණ පහ) මිශ්‍ර වූ පාට යන ප්‍රභාවත් වර්ණ වලින් යුක්ත විය.

මෙම කොඩිය ප්‍රථම වරට 1885 වසරේ අප්‍රේල් මස 28වෙනි වෙසක් පුර පසලොස්වක පෝය දා මීගෙට්ටුවන්තේ ගුණානන්ද හිමියන් විසින් කොටහේන දීපදුස්තාරාමයේදී උත්සවශ්‍රීයෙන් ඔසවන ලදී.

බෞද්ධයන් වන අපහට මෙසේ උරුමයක් වූ අපගේ බෞද්ධ කොඩිය එදා සිට මේ වන තෙක් විහාරස්ථාන වල ඇතුළු අපගේ සියලුම ආගමික උත්සව අවස්ථා වල විශේෂිත අංගයක් වශයෙන් ඔසවා තබනු ලැබේ.

එච්.එම්.පී.කේ.සේනාධීර

මෙහි සිත දැක හැරවමු

ආධ්‍යාත්මික සංවර්ධනයේ පරමපුජනීය වූ ස්වාභාවික තත්ත්වය මෙහි ලෙස හැඳින්විය හැක. මෙහි විද්‍යාමාන වන ගැඹුරු බව නිසාම සමාන වචන සමුදායකින් ප්‍රකාශ කළ හැකිය.

පාලි භාෂාවෙන් **චේතනා** යනු වේද, සංස්කෘත භාෂාවෙන් වෛත්‍රී, සෙනෙහස, දයාව, ප්‍රේමය, නුරාව, ඇල්ම, ආදරය, සානුකම්පිත දයාව යනුවෙන්ද සිංහල භාෂාවෙන් මිතුරුකම, හිතවත්කම යනුවෙන්ද ඉංග්‍රීසි භාෂාවෙන් (Living kindness, Love, Univesal Love, True Friendship, Compassionate Love)

යනාදී ලෙස සටහන් කළ හැක.

සැබෑ මිත්‍රත්වය අහස සේ විශාලය, පොළොව සේ ගැඹුරුය. එලෙස ගැඹුරු හා පුළුල් සිතිවිල්ලක් ගොඩනගා ගැනීමට නම් විනිවිද දැකිය හැකි මනසක් තනා ගත යුතුමය.

වර්තමාන ලෝක ගැටළු හටගෙන ඇත්තේ ලෝභ, ද්වේෂ, මෝහ යන ත්‍රිවිධ අකුසල මූල පදනම් කොට ගෙන බව ව්‍යක්ත ලෙස විවරණය කළ හැකිය. ආගම මිනිස් දිවියෙන් සහ

සමාජයෙන් ඇත්ව ස්වභත්තුව පවතින්නක් නොව ජීවිතය සහ සමාජය සමඟ තදින් බැඳී පවතින්නකි. මිනිසාගේ සහජ ආවේග

උත්කර්ෂණය පිණිස යොදා ගත හැකි ශක්තියක් අපට ඇත්නම් මේ මිහිතලය මානව වර්ගයාට සුඛිත මුදිතව ජීවත් වීමට සුදුසු තැනක් වනු ඇත.

මෙහි ප්‍රතිවිරුද්ධ සිතිවිල්ල තරහාවයි. මේ දෙකම ජීවත් වන්නේ එකම තැනකය.

විත්ත අභ්‍යන්තරයෙහි පවතින මේවා මතු වන අවස්ථා පුහුණු නොකළ සිත ඕලාර්කය.

‘නහි පාපාං කතං කම්මං සප්පුඛිරංව මුච්චති ධහන්තං බාල මන්චේති හස්මච්ඡන්තෝව පාවකෝ’

බාහිර අරමුණුවලින් අපේ මනස බාධක හා බලපෑම්වලට යටත් කරනු ලැබූ මිනෑම විටෙක උදාසීනව පැවැති කෙලෙස් ධර්ම වරින්වර ඉස්මතු වන්නට පුළුවන. අපේ මනස තුළ පහළ වන කෙලෙස් ධර්ම එක්තරා ප්‍රමාණයකටවත් පාලනය කළ නොහැකි වන්නේ ඒවා සාවද්‍ය අයුරෙන් මැඩලීමට වෙර දැරීමෙනි.

විෂම ලෝභය, ව්‍යාපාදය, ක්‍රෝධය, බද්ධ වෛරය, ගුනමකුකම, එකට එක කීම, දරදඩුකම, මානය, අභිමානය, මදය, පමාදය යන සියල්ල සිත කිලිටි කරයි.

මනුෂ්‍ය ප්‍රජාවටම මෙන් කළ යුතුය. යන්න

බුදුරජාණන් වහන්සේගේ විශිෂ්ට ඉගැන්වීමකි. සකල ජීව සත්වයාටම මෙන් කළ යුතු බව කරුණිය මෙන්ත සුත්‍රයේ ඉගැන්වීම්වලින් පැහැදිලිවෙයි. “සබ්බේ සත්තා” “සබ්බේ භූතා” යනුවෙන් එහි සඳහන් වෙයි. සකල ජීව සත්වයාටම මෙන් කළ යුතු බව එයින් ගම්‍ය වේ. බුදු දහම මධ්‍යම ප්‍රතිපදාව පිළිගත් ප්‍රායෝගික ධර්මයක් විය. බුදුරජාණන් වහන්සේ මෙම සුත්‍රයේ දී තම අදහස් විකාශනය කර ඇති ආකාරය සැලකිල්ලට භාජනය විය යුතුය.

කරුණිය මෙන්ත සුත්‍රයේ පළමුවැනි පියවර වන්නේ යෝගාවචර සතිය කෙරෙහි තිබිය යුතු වර්ත ලක්ෂණ සොළොසක් පෙන්වා දීමයි.

දෙවැනි පියවර මෙහි භාවනාවේ ඇතුළත් වන කරුණු දැක්වීමයි.

තුන්වැනි පියවර වන්නේ සියළු සත්වයෝ යනු කවරහුදී පෙන්වා දීමයි.

හතරවැනි පියවරේදී පුද්ගලයන්ගේ සුඛිත භාවයට අවහිර වන මානසික පරිසරයේ පවතින සාධක තුනකි.

පස්වැනි පියවරෙන් මෙහි පිරිය යුත්තේ කවර ආකල්ප පෙරදැරි කරගෙන ද යන්නයි.

සයවැනි පියවරෙන් දැක්වෙන්නේ මෙහි භාවනාවේ ඇති ආනිශංසයි.

ගිහි, පැවිදි දෙපාර්ශවයටම ආදර්ශවත් මෙන්ම අවවාදාත්මක මෙහි පිළිබඳව සුත්‍ර පිටකයේ හමුවන අතිමරණීය සුත්‍රය, මජ්ඣම නිකායේ “කක්ඛපම” සුත්‍රයයි.

වර්තමාන කථාව තුළින් මෝලිය එග්ගුන්ත තෙරුන් අරභයා දේශනා කළ බව පැහැදිලිය. බුදුරජාණන් වහන්සේ සැවැත් නුවර ජේතවනාරාමයේ වැඩ සිටින කල්හි හි කපු න් ගෙන පැමිණිල්ලක් ලැබිණි. ඒ මෝලිය එග්ගුන්ත හිමි සම්බන්ධයෙනි.

ඒ හිමියන් හික්කුණින් සමග ඉතා ළග ඇසුරක් පවත්වන බවත් යම් හික්කුණියකට යමක් කී පමණින් කිපී ඒ අයට දොස් නගන බවත්, හික්කුණින්ද ඒ ආකාරයට මෝලිය හිමි යන්ට ඇලුම් කරන බවත්, ප්‍රචලිත විමෙන් තථාගතයන්වහන්සේ මේ හික්කුණ කැඳවා ගිහිගෙය හැර පැවිදි වූ හික්කුණකට අශෝභන බවත්, එයින් දකින, අහන, උදවියට අශෝභන බවත් අවබෝධ කර දුන්න. ඒ සමගම මෙසේ දේශනා කළ සේක. ඔබ ආදරය කරන, ඔබ කැමති

යම් තැනැත්තෙකුට හෝ තැනැත්තියකට යමෙක් අතින් පහර දුන්නත්, වචනයෙන් පහර දුන්නත්, දඬුමුගුරුවලින් පහර දුන්නත්, යමෙක් ඔබ ඉදිරියේ ඔබේ ගුණ කීවත්, ඒ අයගේ දොස් කීවත්, පරුෂ වචනයෙන් බැන වැදුණත් ඔබ තරහ නොගත යුතුය. එසේ තරහ නොගන්නට ඔබ පුහුණු විය යුතුය. එසේ ඔබට ඉවසා සිටිය නොහැකි නම් ඔබේ පුහුණුව ප්‍රමාණවත් නොවන බවත් තවත් පුහුණු

විය යුතු බවත් අවධාරණය කළහ. එවිට තමන් බුද්ධ ශ්‍රාවකයකු වන බවත් පෙන්වා දෙන සේක.

අපගේ හෘදය අභ්‍යන්තරයේ පවත්නා නරක, නපුරු සිතිවිලි මතු වන්නේ අළු යට ඇති ගිනි පුපුරු මෙනි. බාහිරින් එකතු වන අරමුණු හේතු කොට ගෙන ලෝභ, ද්වේෂ, මෝහ මූලික කරගත් අකුසල් පදනම් කරගෙන සිත් දුෂ්‍ය තත්වයට පත්වෙයි. බෞද්ධ මාර්ගය අනුගමනය කරමින් ඒ සියල්ල සිනහවෙන් ඉවසිය හැකි නම් එය මෙහි යෙහි භාස්කමකි.

මහණෙනි, යමෙක් හෝ යම් පිරිසක් පැමිණ ඔබලාට දොස් පවරයිද, පරුෂ වචනයෙන් බනියයිද, සිත් කෝප කරයිද, ඒ හැම විටම මගේ සිත විපරිත නොවේවායි සිතන්නට සිත පුහුණු කර ගැනීම ඉතාම වටිනා බවත්, එසේ කිරීමෙන් තමන් නිවටයෙක් හෝ අධමයෙක් නොවන බවත් ශ්‍රේෂ්ඨයෙක් වන බවත් පෙන්වා දී වදාළ සේක. මෙහි පැතිර විය යුතු ආකාර පහක් මෙම සුත්‍රයේ දී පැහැදිලි කොට ඇත.

1. යමෙක් මහපොළොව විනාශ කරමිසි සිතා උදල්ලක් රැගෙන කොට ගෙන ගියත් එයින් මහපොළොව විනාශ කළ නොහැකිය. ඒම පොළොව විශාල වන හෙයිනි. එබැවින් මහ

1589 වට...

මෙහිනාහි අසේකා මෙහෙණින් වහන්සේ

ආර්ථික සමෘද්ධිය විෂයයෙහි බොදුමග.

මිනිසා මිනිසාට ජීවත් වනුයේ බොහෝ දුෂ්කරතා මධ්‍යයේය. එපමණක්ද නොව කායික මෙන්ම මානසික අර්බුද වලින්ද යුක්තවය. එසේ සුචිත්වන මිනිසා හට ආර්ථිකය වනාහි අත්‍යවශ්‍ය වුවකි. එබැවින් ආර්ථිකය ගිහියෙය වෙසෙන මිනිසාට ඉතා වැදගත්ය. එහිදී වැදගත් වන්නේ ආර්ථිකය සම්පාදනය කර ගැනීම මෙන්ම එය පරිහරණය කිරීමය. මෙම විග්‍රහය තුළින් ආර්ථිකය සම්පාදනය කර ගැනීම පිළිබඳ විග්‍රහයක යෙදීමට අපේක්ෂිතය.

ලොව කුමන වර්ගයක වුවද ගැටලුවකට විසඳුමක් ඇත්තා වූ අසමසම දහම ලෙස බුදු දහම අවිවාදයෙන් පිළිගත යුක්තේමය. ජීවිතයේ අනියත වූත් දුක්සහගත වූත් අන්තයන් කෙරෙහි පමණක් විග්‍රහ කරන දහමක් ලෙස ඇතැම් අනුවණයින් බුදු දහම හැඳින්වීමට උත්සාහ ගත්තද එය නිෂ්ඵල වුවකි. ගිහියාගේ සාර්ථක ගිහි දිවියට බුදු දහමින් ගත හැකි කරුණු කාරණා එමටය. සාර්ථක ගිහි ජීවිතයකට ආර්ථිකය සම්පාදනය කරගත යුතු අයුරුද බුදු දහමින් මනාව පෙන්වා දී ඇත. භෞතික දියුණුව ආධ්‍යාත්මික දියුණුවට පටහැනි වුවක් ලෙස බුදු සමය සලකන බව සත්‍යයක් නම් බුදු සමයේ ආර්ථික දර්ශනයක් පිළිබඳ කතා කිරීමට පුළුවන් කමක් නැත. නමුත් බුදු සමයේ ආර්ථික දර්ශනයක් පිළිබඳ කතා කරනු ඇත.

අංගුත්තර නිකායේ පුග්ගල වග්ගයෙහි අන්ධ (ද්විචක්ඛු) සූත්‍රයෙහි පුද්ගලයන් තිදෙනෙකු පිළිබඳ සඳහන්ය. එනම් ඇස් දෙකම නැත්තා (අන්ධෝ), එක් ඇසක් ඇත්තා (එක චක්ඛු), දැසම ඇත්තා (ද්විචක්ඛු) යනුවෙනි. මෙහි ඇස් දෙකෙන් සංකේතවත් කරනුයේ, නොලත් හෝග ලබා ගැනීමටත්, ලද හෝග වැඩි දියුණු කර ගැනීමටත් දන්නා බව සහ කුසලාකුසල, සාවද්‍යනවද්‍ය ධර්ම, හිත ප්‍රණීත ධර්ම, කෘෂ්ණ ශුක්ල ධර්ම දන්නා බවය. එකී සූත්‍රයෙහි සඳහන් පරිදි

“අන්ධං ව ඒක චක්ඛුඤ්ච ආරකා පරිච්ඡේදයෙ

ද්විචක්ඛුං පන සෙවේථ සෙට්ඨං පුරිසපුග්ගලන්ති”

අන්ධයා ද එකක් ඇත්තා ද දුරින් දුරු කළ යුතුය. දැස් ඇත්තා ශ්‍රේෂ්ඨ පුද්ගලයාය.ඔහු ඇසුරු කළ යුතුය.

එමෙන්ම අංගුත්තර නිකායේ දසක නිපාතයෙහි එන වඩ්ඪී සූත්‍රයෙහි ආර්ය ශ්‍රාවකයාගේ ආර්ය වෘද්ධියෙන් වැඩිම වෘද්ධි දසයකින් වැඩිම බව පෙන්වා දෙයි. එකී වෘද්ධි දසය නම්

- 1. කෙත්වතු (බෙන්තවත්ථුති)

- 2. ධන - ධාන්‍ය (ධනධඤ්ඤාදාන)
- 3. අඹුදරු (පුත්තදාරෙහි)
- 4. දස්කම්කරු (දාසකම්මකරපොරසෙහි)
- 5. සිවුපා (වතුප්පදෙහි)
- 6. ශ්‍රද්ධා (සද්ධාය)
- 7. ශීල (සීලෙන)
- 8. ශ්‍රැත (දැනීම/අවබෝධය) (සුතෙන)
- 9. ත්‍යාග (වාගෙන)
- 10. ප්‍රඥා (පඤ්ඤාය)

යනාදී වශයෙනි.මින් පළමු කරුණු පහ පුද්ගල භෞතික දියුණුව උදෙසාත්, අනෙක් කරුණු පහ

පුද්ගලයාගේ ආධ්‍යාත්මික දියුණුව උදෙසාත් වනු ඇත. ගෞතම බුදු පියාණන් වහන්සේ උක්ත සූත්‍රයෙහි ‘උභයෙන වඩ්ඪිති’ යනුවෙන් උභයාර්ථ දියුණුව හෙවත් ඉහත දෙයාකාර දියුණුවම අවධාරණය කර ඇත් බව දහ යුතුය.

එපමණකුදු නොව මජ්ඣිම නිකායේ මනාවත්තාර්සක සූත්‍රය කෙරෙහිද අවධානය යොමු කිරීම ඉතා වැදගත් වුවකි. එකී සූත්‍ර දෙසුමෙහි ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගය සම්පූර්ණ කිරීමේ දෙආකාරයක් දැක්වෙන අතර ඉන් එකක් ලෙස සාසව, පුඤ්ඤාභාගීය, උපධිවෙපක්ක මාර්ගය පෙන්වා දිය හැකිය. මෙය ලෞකික වූ ගෘහස්ථ ජීවිතය තුළ ක්‍රියාත්මක කළ හැකි සංසාරක ප්‍රවෘත්තිය පිළිගනිමින් ඉෂ්ට ඵලාපේක්ෂිත පුඤ්ඤාභාගීය එකකි. භෞතික ආර්ථික දියුණුව ලබමින් ආධ්‍යාත්මික පාරිශුද්ධිය කරා ළඟාවීම ඉන් අදහස් කෙරේ. එසේ හෙයින් එකී කරුණින් ද ගම්‍ය වන්නා වූ කාරණයක් ලෙස හුදෙක් මිනිසා ආර්ථික දියුණුව ලබා ගැනීම වැදගත් වුවක් බවය.

ව්‍යග්ඝපජ්ජ සූත්‍ර දෙසුමෙහි සඳහන් වන්නාවූ මෙලොව නිතසුව පිණිස පවතින්නා වූ කරුණු සතරක් වන උත්සාහය(උට්ඨාන සම්පදා), ආරක්ෂා

සම්පත්තිය(ආරක්ඛ සම්පදා), කළණ මිතුරු ඇසුර(කලාණා මිත්තනා), සහ සමසේ දිවි පැවැත්ම(සමජීවිකතා) යනාදී වූ කරුණු අතරින් උත්සාහය, ආරක්ෂා සම්පත්තිය හා සමසේ දිවි පැවැත්ම යන කරුණු තුන ආර්ථිකය අරමුණු කොටගෙන ඇති බව පෙන්වාදිය හැකිය. තවද කාමහෝගී ගිහියා විසින් ලබා ගත යුතු සැප හතරක් පිළිබඳ අණන සූත්‍රයේදී පෙන්වාදී ඇත. එනම්, දැහැමින් හෝග ලැබීම සැපයකි. (අත්ථි සුඛ), හෝග නිසි පරිදි ප්‍රයෝජනයට ගැනීමෙන් ඇති සැපය (හෝග සුඛ), ණය නැති බව සැපයකි (අනණ සුඛ), එමෙන්ම ධාර්මිකවලබන්නා වූ සැපය ආධ්‍යාත්මික දියුණුවට මග හෙළි කරයි (අනවජ්ජ සුඛ) යනුවෙනි. මෙහි අනවජ්ජ සුඛය ධනයට පමණක් සීමා නොවන්නක් බව දහ යුතුය. මුලින් කී කරුණු තුනම භෞතික දියුණුව හා ආර්ථික දියුණුව ලැබීම සම්බන්ධයෙන් ඉතා වැදගත් වූ කාරණාය.

හෝග රැස්කර ගැනීමෙන් ගිහි ගෙදර විසීමට සමත් වන බව (එවං භොගෙ සමාහත්වා අලමත්වා කුලෙ ගිහී) සිඟාලෝවාද සූත්‍රයෙහි සඳහන්ව දී ඇත. එමෙන්ම එකී සූත්‍රයෙහිම ධන විනාශ මුළු සයක් ද පෙන්වා දී ඇත. සුරාව, සුදුව, රස්නියාදුව, නැටුම් ගැයුම්හි ඇලී ගැලී සිටීම, පවිටු මිතුරු ඇසුර, කම්මැලිකම යනාදිය එකී කරුණු සය ය. ධනය රැස්කර ගැනීම මෙන්ම ධනය රැක ගැනීමේ වැදගත්කමද ඉන් ගම්‍ය වන අතර ධනය රැස්කිරීම මෙන්ම ධනය රැක ගැනීම පිළිබඳවද බුද්ධ දේශනාව තුළ අන්තර්ගත බවට මෙකී කරුණු කදිම නිදසුන්ය. කාමහෝගී ගිහියාට ආර්ථික ශක්තිය ගොඩනගා ගැනීම අත්‍යවශ්‍ය බව ඉණ සූත්‍රයේදී සෘජු ලෙස පහදා ඇත. එමෙන්ම කාමහෝගී ගිහියාට දිළිඳු බව දුකක් (දාළිද්දියං නික්ඛවේ දුක්ඛං ලොකස්මිං කාමභොගිනො) බවත් ණය ගැනීම, පොළී ගෙවීම, වෝදනා ලැබීම, ණය නොගෙවීම නිසා ලුහු බැඳීම හා දඬුවම් ලැබීමත් දුකක් බව පෙන්වා දී ඇත.

තරුණ කල බඹසර ද නොකොට ධනයද උපයා නොගත් තැනැත්තා මසුන් නැති දිය සුන් විලක මඩ පිට තැවෙන මහලු කොස් ලිහිණියකු මෙන් පසු තැවෙන බව ධම්ම පදයෙහි පෙන්වා දී ඇත. ඉන් ද තමාට නැති කල ධනය උපයා ගත යුතු බව මැනවින් ගම්‍ය වනු ඇත. නමුත් හුදෙක් හෝග ලැබීමම නොව හෝග දැහැමින් ලැබීම (හෝගා මේ උප්පජ්ජන්තු සහධම්මෙන) වැදගත් බව පත්තකම්ම සූත්‍රයෙහි සඳහන්ය. එසේ හෙයින් ගිහියා තමා උපයා සපයා ගන්නා ආර්ථිකය දැහැමිව උපයා සපයා ගැනීම බෙහෙවින් වැදගත් වනු ඇත. ගොවියාට ලබා

05 පිටුවෙන්...

ගොවියාට ලබා දෙන්නා වූ උපදෙස් සෙයින් අගයීමට පාත්‍ර විය යුතු කරුණු කිහිපයක් අවිවාදිත සූත්‍රයෙහි අන්තර්ගතය. එනම්, ගොවියා වහ වහා මැනවින් සි සායි (සුකට්ටං), මහා කොට පෝරු ගා සම කරයි (සුමතිකතං), වහ වහා හොඳ බීජ තැන්පත් කරයි (බීජානි පතිට්ඨාපේති), වපුරා සුදුසු කලට ජලය සපයයි (උදුකං අනිනෙති), සුදුසු කලට ජලය බැහැර කරයි (අපනෙති) යනාදී වූ කරුණුය. එසේම එම සූත්‍රයෙහි පරිදි ගොවියාගේ ඉවසීම, ක්‍රමානුකූල බව, ස්වභාව ධර්මයට අනුකූලව ජීවත් වීම මෙන්ම ගොවි ජීවිතයේ තැන්පත් බව ද අවධාරණය කර ඇත. ආර්ථික සම්පාදනයේදී මෙම කරුණු ඉතා වැදගත් වනු ඇත. එමෙන්ම ගොවිතැන පිළිබඳ බුදුරජාණන් වහන්සේගේ දැනුම මෙන්ම ඒ පිළිබඳ සුභද ආකල්පයද මින් මැනවින් ගම්‍ය වේ.

සිය ජීවිතාව ගෙන යනු වස් බෞද්ධයාට සුදුසු රැකියාව පිළිබඳ ව්‍යග්ඝපජ්ජ සූත්‍රයෙහි සඳහන්ය.

1. කෘෂිකර්මය (කසියා)
2. වෙළඳම (වණිජ්ජා)
3. ගව පාලනය (ගොරක්ඛෙන)
4. දුනු ශිල්පය හා ආරක්ෂක සේවය (ඉස්සත්ථෙන)
5. රාජ්‍ය සේවය (රාජපොරිසෙන)
6. වෙනත් කිසියම් ශිල්පයක් (සිජ්ජකද්දානරෙන)

මෙකී රැකියා දැනුම් වන අතර එයද දැනුමින් සිදුකොට ආර්ථිකය සම්පාදනය කර ගැනීම ගිහියාගේ කාර්යය වේ. නූතන සමාජය තුළ ආර්ථිකය සම්පාදනය කරගනු වස් ගිහියා ව්‍යාපාරවල නිරත වීම සුලභ වූවකි. එසේ හෙයින් ඒ පිළිබඳ වැඩිමනක් සඳහන් කිරීම යුක්ති සහගතය. ව්‍යාපාරවල නිරත වීම සුලභ වූවකි. එසේ හෙයින් ඒ පිළිබඳ වැඩිමනක් සඳහන් කිරීම යුක්ති සහගතය.

ව්‍යාපාරය සාර්ථක කර ගැනීමට නම් වෙළෙන්දා හැම අවස්ථාවකදීම අප්‍රමාද විය යුතු බව පාපණික සූත්‍රයෙහි සඳහන්ය. එසේ හෙයින් ව්‍යාපාර සාර්ථක කර ගනු වස් අප්‍රමාදව කටයුතු කළ යුත්තේමය. වේච්චුල්ල සූත්‍රයෙහි සඳහන් වන පරිදි නොබෝ කලකින්ම හෝග විෂයෙහි මහත් බවට, විපුල බවට පැමිණීමට නම් වෙළෙන්දා තුළ පිහිටිය යුතු ගුණාංග තුනක් වේ. එකී ගුණාංග නූතන ව්‍යාපාරිකයන් තුළද බිහිවන්නේ නම් ව්‍යාපාරය සාර්ථක වී විපුල ඵල නෙළා ගැන්මට අවස්ථාව උදාවනු නියතී. එකී ගුණාංග වනාහි,

1. නුවණ ඇති බව (වක්ඛුමා)
2. ඤාණ සම්ප්‍රසක්ත වීර්ය ඇති බව (විධුරෝ)
3. නිශ්‍රය සම්පන්න බව (නිස්සය සම්පන්නෝ)

මෙහි නිශ්‍රය සම්පන්න බව යනු සෙස්සන් තුළ විශ්වාසය තහවුරු කර ගැනීමය. එසේම ව්‍යාපාරයක් සිදු කරන විට භාණ්ඩයන්හි මිල නියම කිරීම මෙන්ම එකී භාණ්ඩයේ ලාභ උපයා ගැනීම ව්‍යාපාරිකයා නුවණින් කළ යුත්තකි. උක්ත

සූත්‍ර දෙසුම තුළම මිල නියම කිරීම පිළිබඳ දැනුම පහත පරිදි විග්‍රහ කොට ඇත.

- 1 වෙළෙන්දකු විසින් භාණ්ඩයක් මිලදී ගත යුත්තේ මෙසේ යැයි දන යුතුය (එවංකිතං)
- 2 එය මෙසේ විකිණිය යුතු යැයි (එවං වික්කයමානං)
- 3 විකිණීමේදී මෙපමණ මිල විය යුතු යැයි දන යුතුය (එත්තකං මූලං භවිස්සති)
- 4 මෙසේ මිල කිරීමේදී මෙපමණ ලාභයක් වන්නේ යැයි දන යුතුය (එත්තකං උදයෝති)

යනාදී වශයෙනි. මෙහි මැනවින් සුපැහැදිලි වන්නා වූ කරුණක් නම් ව්‍යාපාරිකයා දැනුමින්, නුවණින් යුක්තව කටයුතු කළ යුතු වුව මනා බවය.

ආර්ථිකය උපයා ගැනීම පිණිස නූතන සමාජයේ බොහෝ මිනිසුන් අනුන් පිළිබඳව මෙන්ම සමාජය පිළිබඳව හෝ නොසිතා හිංසා සහගත මෙන්ම සාහසික ක්‍රමෝපායන් මගින්ද සිය කාර්යයන් ඉටු කරනු දක්නට ඇත. එනමුදු එකී ක්‍රමෝපායන් බුදු දහමින් ප්‍රතික්ෂේප කරනු ලබන අතර වණිජ්ජා සූත්‍රයෙහි වෙළඳම සම්බන්ධයෙන් තිබිය යුතු සීමා පැහැදිලි කරයි. එකී සූත්‍ර දෙසුමෙහි බෞද්ධයා විසින් නොකට යුතු වෙළඳුම් පහක් වේ. එනම්, සත්ථ වණිජ්ජා හෙවත් අවි වෙළඳුම, සත්ත වණිජ්ජා හෙවත් සතුන් හෝ මිනිසුන් වෙළඳුම, මාංස වණිජ්ජා හෙවත් මස් පිණිස සතුන් වෙළඳුම, මජ්ජ වණිජ්ජා හෙවත් මත්පැන් මත්ද්‍රව්‍ය වෙළඳුම, විස වණිජ්ජා හෙවත් විස වෙළඳුම යනාදිය බුදු දහමින් බැහැර කරයි. එකී වෙළඳුම් බෞද්ධයා නොකළ යුත්තේමය. බොහෝ ව්‍යාපාරිකයෝ ව්‍යාපාර ආරම්භ කළ සැණින් මහා ලාභ බලාපොරොත්තුව, ක්ෂණික දියුණුවක් අපේක්ෂා කරනු දැක ඇත. නමුත් පටන් ගත් තැනම ප්‍රතිඵල බලාපොරොත්තුවීමේ අනුවණකම පිළිබඳ අවිවාදිත සූත්‍රයෙන් කියවේ. නොමනා ඉක්මන්වීම් හරි අවබෝධයන් නොමැතිකමේ ප්‍රතිඵලයක් බවද සංවර්ධනය යැයි සිතා පරහානියන් ඉන් සිදුවිය හැකිය. අනවශ්‍ය කඩිනම් ව්‍යාපාරවලින් ආර්ථිකය අඩාල කර නොගැනීම වැදගත්ය.

මහා මංගල සූත්‍රයෙන් අවධාරණය කරන පරිදි කිසියම් කර්මාන්තයක ලබා ඇති පුහුණුව (සිජ්ජං) දියුණුවේ තවත් අංගයකි. එසේ හෙයින් නිසි පුහුණුවෙන් යුක්තව කර්මාන්ත ඇරඹීම යෙහෙකි. ආකූල නොවූ කර්මාන්ත (අනාකූලාව කම්මන්තා) හෙවත් මානසික හෝ කායික ගැටුම් විශේෂයෙන් මානසික පැටලිලි ඇති නොකරන කර්මාන්ත ඇති බවද මංගල කරුණකි. එසේ හෙයින් ව්‍යාපාරයක් සිදු කරන විට ආකූල බවින් යුත් ව්‍යාපාර නොකළ යුත්තේමය. සිගාලෝවාද සූත්‍රයෙහි පරිදි, කරන කර්මාන්තයෙහි අඩුපාඩු නැතිවිය යුතු බව (අවිජ්ජද්දවුත්ති) කර්මාන්ත විෂයෙහි සැලකිය යුතු ගුණාංගයකි. අඩුපාඩු සහිත කර්මාන්ත නොකළ යුතු බවට ඉන් ගම්‍ය වේ.

බොහෝදෙනා ආර්ථික සමෘද්ධිය

බලාපොරොත්තුවෙන් නිදිවර්ජිතව, දැඩි අවිච්චිව කටයුතු කරනු දැකීම අද සුලභ වූවකි. එවිට බොහෝ දෙනෙකු රෝගාබාධයන්ට ලක්ව පීඩා විඳිනු දැකීමද සුලභ වූවකි. එනමුදු අත්ථස්සද්වාර ජාතකයෙහි සඳහන් පරිදි ආර්ථික සමෘද්ධිය බලාපොරොත්තු වන්නන් කායික මෙන්ම මානසික සෞඛ්‍යයද නිරෝගී (ආරෝග්‍ය මිව්ජේ පරමං ච ලාභං) විය යුතුමය. කුහකකම් (කුහනා), කතාබහෙන් වාසිය සලසා ගැනීම (ලපනා), නිමිති කීම නොහොත් කයින් හෝ බසින් ලාභ ප්‍රයෝජන තමන්ට ලැබෙන අයුරින් ඇගවීම (නෙමිත්තිකතා), ස්වාර්ථලාභයම පෙරටු කොට ගෙන අන් අයට ගර්භා කිරීම (නිජ්ජෙසිකතා), ලාභය එකම අරමුණු කරගන ක්‍රියා කිරීම (ලාභේන ලාභං නිජ්ජිංසනතා) යනාදී වශයෙන් වූ මේවා ධාර්මික රැකියාවක් වුවද කරමින්ම අනුගමනය කළ හැකි සාහසික ක්‍රියා මාර්ගයි. මෙයින්ද වැළකීම අනිවාර්යයෙන්ම ව්‍යාපාරිකයා විසින් සිදු කළ යුතු මනාය. අසහාසික විය යුතු ආකාරය පිළිබඳව සාමඤ්ඤඵල සූත්‍රයෙහි කරුණු අන්තර්ගතය. පහත ක්‍රියාවලින්ගෙන් අත්වීමෙන් අසහාසික විය හැකිය. එනම් හොර තරාදියෙන් කිරීම (තුලාකුටා), බොර රන් පෑම හෙවත් මින් අදහස් කරනුයේ රන් යැයි වෙනත් ලෝහයක් හෝ පෙන්වා රැවටීමය (කංසකුටා), හොර මිනුම් වලින් මිනීම (මානකුටා), අල්ලස් ගෙන, හිමියන් නොහිමියන් කිරීමෙන් (උක්කොටන), නා නා උපායෙන් අනුන් රැවටීමෙන් (වඤ්චන), අගනා දැයට හුරු නොඅගනා දැයක් පෙන්වා කරන මායාව (නිකතිසාවියොගා), අත් පා සිඳීම (ජේදන), මැරීම (වධ), රැහැන් ආදියෙන් බැඳීම (බන්ධන), සැහැසිකම් කිරීම (විපරාමොස ආලෝපසහසාකාර) යනාදිය වේ.

ශාක ලෝකය පවා විනාශ කර ගෙන ධන ඉපැයීම බුදු දහම අගය නොකරයි. භෞතිකවාදී ආර්ථිකය ශාක පද්ධතිය හා මිනිසා අතර තිබිය යුතු සුභද බව අද මිනිසා නොහඳුනයි. සිගාලෝවාද සූත්‍රයෙහි පරිදි,

“හෝගේ සංහරමානස්ස - හමරස්සේව ඉරියතෝ

හෝගා සන්තිජයං යන්ති - වම්මිතෝ වූ පවියති”

යනුවෙන්, මි මැස්සාගේ ඉරියව්වෙන් හෝග රැස් කරන ආර්ය ශ්‍රාවකයාගේ හෝග, තුඹසක් ගොඩ නැගෙන්නා මෙන් වැඩිමට යෙයි, වශයෙන් දක්වා ඇත. ඉන් ගම්‍ය වනුයේ හෝග රැස් කළ යුත්තේ තවෙකකට හෝ තවකෙකුට හානියක් නොවන සේය.

මෙකී විග්‍රහයන්ගෙන් මැනවින් සුපැහැදිලි වනුයේ බුදු දහම ගිහියාගේ ආර්ථික සමෘද්ධිය විෂයයෙහි බොහෝ කරුණු කාරණා මැනවින් අධ්‍යයනය කොට අනුගමනය කිරීම තුළින් සාර්ථක ව්‍යාපාර පවත්වා ගැනීමට මෙන්ම ආර්ථික සමෘද්ධිය උදාකර ගැනීමටද හැකිවනු නොඅනුමානය. බුදු දහම ගිහි ආර්ථික විෂයයෙහි පෙන්වා දී ඇති කරුණු කාරණා මෙකී විග්‍රහය තුළ ඇති කරුණු ස්වල්පය පමණකැයි කිසිසේත් නොසිතිය යුතුය. තව බොහෝ කාරණා බුදු දහම අධ්‍යයනයෙන් සොයා ගත හැකි වේ. උපයා

ආර්.එන්.එච්.එම්.සමන් ජයරත්න.

බුදුහිමි දෙසු පුද්ගල ප්‍රභේද

පුද්ගල ප්‍රභේද පිළිබඳ ක්‍රි.පූ. 6 වන සියවස තුළ තිබූ බ්‍රාහ්මණ ආකල්ප බුදුහිමි ප්‍රතිකේෂ කොට, යහපත් ක්‍රියාව තුළින් අධ්‍යාත්මික සුවයක් ලබාගැනීමට අනුබල දී ඇත. ඒ අනුව ජාති, කුල, ආගම්, ලිංග ආදී සංකල්ප වලින් හෝ උප්පත් පොහොසත් කියා හෝ පුද්ගලයා වෙන් නොකළ හැකි බව අවධාරණය කොට ඇත. ඊට හොඳම නිදසුනක් වන්නේ අ.නි. වකුත්ඛ නිපතයේ තමෝ තම පරායන සූත්‍රයයි. ඒ අනුව පුද්ගලයා සිව් වැදෑරුම් ලෙස වර්ග කර ඇත.

1. තමෝ තම පරායන (අදුරෙන් අදුරට යන්නා)
2. තමෝ ජෝති පරායනෝ (අදුරෙන් ආලෝකයට යන්නා)
3. ජෝති තම පරායනෝ (ආලෝකයෙන් අදුරට යන්නා)
4. ජෝති ජෝති පරායනෝ (ආලෝකයෙන් ආලෝකයට යන්නා)

මෙහිදී තම යන්නෙන් අදුර හෙවත් පිරිහීම සඳහන් කර ඇත. එනම් ආගමික, ආර්ථික, සමාජික, දේශපාලනික යන අංශයන් තුළින් පිරිහී, මෙලොව පරලොව ද පිරිහීමට ලක්වීමයි. ජෝති යනු දීප්තිය නොහොත් බැබළීමයි. දියුණුවයි. පසු පවිත් වැළකී උට්ඨාන විරියෙන් නොපමාව ධාර්මිකව ජීවත් වේ නම් පුර පස සඳ සේ බබලනු ඇත. එසේම සමහරක් භෞතික හා අධ්‍යාත්මික දෙඅංශයෙන්ම පිරිහෙන අතර, ඔවුන් අදුරෙන් අදුරටම යන්නන් ලෙස දක්වා ඇත. තවත් සමහරක් උත්සාහයෙන් දියුණු වී ධාර්මිකව ජීවත් වී භෞතික අධ්‍යාත්මික දෙඅංශයම දියුණු කර ගනී. ඔවුන් අදුරෙන් ආලෝකය වෙත යන්නක් ලෙස දක්වා ඇත.

සමහරක් මෙලොව උසස් දියුණුවක් ලබා ඇතත් සුරා සුදු තුළින් විනාශ වී ප්‍රපාතයට නැඹුරුව ක්‍රියාකරයි ද ඔවුන් ආලෝකයෙන් අදුරට යන්නෝ වෙති. තවත් සමහරක් මෙලොව දියුණුව ලබා ඇති අතර, එය ආරක්‍ෂාකර ගනිමින් ඉදිරියට යයි. ඔවුන් ආලෝකයෙන් ආලෝකයට යන්නෝ වෙති. මේ තුළින් යන්නක් ලෙස දක්වා ඇත.

පුද්ගල ප්‍රභේද පිළිබඳ අ.නි. තුළ තවත් කොටස් කිරීමක් දක්වා ඇත.

“අන්ධංව එකවක්ඛුං ව

ආරකා පර වජ්ජයෙ

ද්වි වක්ඛු පන සේවේඨ

සෙට්ඨො පුරිස පුද්ගලෝ” වශයෙනි.

එනම් පුද්ගලයින් තිදෙනෙක් ගැන ඉන් විස්තර කොට ඇත.

1. අන්ධ පුද්ගලයා
2. එකස් කතා

3. දෙඅසම පෙනන්නා

“අන්ධයා” යනුවෙන් හදුන්වන්නේ අධ්‍යාත්මික හා භෞතික දෙඅංශයෙන්ම පිරිහුණු පුද්ගලයායි. “එකස් කතා” යනු එක පැත්තක් පමණක් සිතා දියුණුවීමට උත්සාහ කරන පුද්ගලයායි. මෙහිදී ආධ්‍යාත්මික සිල, සමාධි, ප්‍රඥා වඩා කරුණාව, දයාව, මෛත්‍රිය පතුරුවා පරෝපකාරය වැනි ගුණ ද වඩා ආගමික අංශය දියුණු කිරීමයි. භෞතික දියුණුව නම් එදිනෙදා ජීවිතයේ දී පරිහරණය කරන ආහාර පාන, නිවාස, යාන වාහන ආදිය තුළ දියුණුවයි.

මෙහිදී වැඩි අවධානයක් යොමුකර ඇත්තේ දෙලොව අවැඩ පිණිස දස අකුසල් කරණ පාප මිත්‍රයන් “ආරකා පරවජ්ජයෝ” යනුවෙන් දුරින්ම දුරු කළ යුතු බවයි. තවද කලසාණ මිත්‍රයන් වන “උපකාරක”, “අනුකම්පක”, “සමාන සුඛ දුක්ඛ”, “අත්ථක්කායී” යන මිතුරන් සක්කවිචං පරිරූපාසති කී අයුරින් මැනවින් ආශ්‍රය කළ යුතු බවද සඳහන් වේ. සියලු මිතුරන් සුදුන දුදුන යනුවෙන් වර්ගීකරණය කර තිබීම බුදු සමය තුළ දැකිය හැකි ලක්‍ෂණයකි.

පුද්ගල ප්‍රභේද නොහොත් වර්ගීකරණය පිළිබඳ කියවීමේදී බෞද්ධ විග්‍රහය තුළ ආර්ය හා අනාර්ය කියා කොටස් දෙකක් පිළිබඳ දක්නට ලැබේ. ආර්ය පුද්ගලයා යනු උතුම් ශ්‍රේෂ්ට විමුක්තිකාමී පුද්ගලයායි. ආර්ය පුද්ගලයා අනාර්ය ගණයට නොවැටෙන පුද්ගලයායි. අනාර්යන් සාසව (කෙලෙස් සහිත) ගණයට වැටේ. අනාර්යන් අනාසව ගණයට වැටේ. (කෙලෙස් රහිත) ආදී වශයෙන් ද වර්ගීකරණය කොට ඇත. මේ කරුණු තුළින් අනාගමිවලට වඩා බෞද්ධාගම තුළ පුද්ගල ක්‍රියාකලාපය වර්ගීකරණය කර ඇති බව පැහැදිලි වේ.

තම පුද්ගල ප්‍රභේද පිළිබඳ බෞද්ධ විග්‍රහයට අනුව වර්ත 06 ක් පිළිබඳ සඳහන් වේ. එනම්,

1. රාග වර්ත (කටුක හැඟීම් බහුල පුද්ගලයා)
2. ද්වේශ වර්ත (වහා කිපෙන ලක්‍ෂණයෙන් යුක්ත පුද්ගලයා)
3. මෝහ වර්ත (අනුවන කමින් යුක්ත පුද්ගලයා)
4. ඉද්ධා වර්ත (දැඩි හක්තියෙන් හා අපරමිත ඉද්ධාවෙන් යුක්ත පුද්ගලයා)
5. බුද්ධි වර්ත (බුද්ධිමත් පුද්ගලයා)
6. විතර්ක වර්ත (තර්කානුකූලව විවාද සහිතව ක්‍රියා කරන්නා)

තවත් සිව් වැදෑරුම් වර්ග කිරීමක් ලෙස,

1. හිකු
2. හිකුණි
3. උපාසක
4. උපාසිකා

පිරිස් හැඳින්වෙන අතර ඔවුන් ප්‍රධාන වශයෙන් ගිහි පැවිදි වශයෙන් හැඳින්විය හැකිය. මේ සියලු වර්ගීකරණයන් සලකා ඒ තුළ පුද්ගල හැකියාවන්, දක්ෂතාවයන් හා සංසාරක පුරුදුතාවයන් අනුව බෙදීමක් කර තිබේ. එසේ වුවද බමුණු සමාජය තුළ පැවතියේ මෙවැනි බෙදීමක් නොවේ.

බමුණු සමාජය විසින් සිද්ධ කලේ පන්ති හේදයකි. ඒ අනුව එකම මිනිසා කොටස් කර තම ආධිපත්‍ය තුළ කටයුතු කිරීමට ඉඩ ප්‍රස්තාව සලවා දුන්න. එහිදී සාමාන්‍ය උප්පත්, නොහැකි පුද්ගලයාට අසාධාරණයක් ද සිදුවුණි. බමුණු සමාජයට වරප්‍රසාද වැඩිවන ආකාරයෙන් අන්‍ය ජනකොටස් වලට වරප්‍රසාද අඩුවන ආකාරයෙන් ඔවුන්ටම අවේණික ක්‍රමයන් සකස්කර තිබුණි. එය සමාජ සම්මතයට පටහැනිය. එය මිනිස් සමූහයට පටහැනිය. කරන රැකියාව අනුව පවා ඔවුන් අනුන්ට අසාධාරණයක් වන අයුරින් කටයුතු සිද්ධ කළහ.

ඒ සියලු අයුක්ති සහගත ක්‍රියා නැවැත්වීමට හා ඒවාට සාධාරණ තර්කානුකූල විසඳුම් ලබාදීමට නියම සුදස්සා හැටියට ලොව පහළ වූයේ බුදුරජාණන් වහන්සේය. උන්වහන්සේ සමාජයේ ජීවත්වන කිසිවෙකුට අසාධාරණයක් නොවන විධියට සමාජ ක්‍රමය කොටස් කළහ. එහිදී දුගී, උප්පත්, හැනි බැර කියා වෙනසක් නැතිව ඔවුන්ට ද සමාජයේ ඉහළම වරප්‍රසාද ලබාගැනීමට අවස්ථාව උදාකර දුන්න. එහිදී කෙනෙකු වසලයෙකු වන්නේ උපතින් නොව කරන ක්‍රියාව අනුව බව පෙන්වා දෙමින් එය සිදුකළ යුතු සමාජ පදනම ද විවරණය කර දුන්න.

මේ අයුරින් විමර්ශණය කර බලන කල්හි බුදු ඇසින් දුටු සමාජ ප්‍රභේදය හා පුද්ගල ප්‍රභේදය කාටත් සාධාරණ වූවක් ලෙස හැඳින්වීමට පුළුවන. එහිදී තමාගේ විමුක්තිය තමා විසින් ම සකස්කර ගත යුතු බව දේශනා කලහ. බුදුවරු මග කියා දෙනවා පමණි. සාංසාරක විමුක්තිය ලබාගත යුත්තේ තමා විසින් මය. තමා කළ නොකළ හොඳ හරක තමා විසින් ම විදිය යුතුය. එය තව කෙනෙකුට පැවරිය නොහැක. පුද්ගලයාගේ සැප විපාක සඳහා කර්ම ශක්තිය ද බලපානු ඇත. එහිදී විත්ත සන්තානය තුළ හට ගන්නා අලෝභ, අද්‍රෝෂ, අමෝහ සිතුවිලි පුද්ගලයාගේ යහපත පිණිසත් ලෝභ, ද්‍රෝෂ, මෝහ පුද්ගලයාගේ අයහපත පිණිසත් හේතු වන බව දේශනා කරන ලදී.

සත්‍ය දැක එය ක්‍ෂාන් ක්‍ෂාන් කරගැනීම උදෙසා විරියය වැඩිම කළ යුතුව ඇත. එහිදී පුද්ගලයාට යා යුතු මාවතක් ද පෙන්වා දී ඇත. එනම් ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයයි. එය ක්‍රමානුකූලව සකස් කරගෙන යෑමේදී තමා බලාපොරොත්තු වන විමුක්තිය ක්‍ෂාන් ක්‍ෂාන් කර ගැනීමට පහසුවෙන්ම පුළුවන් කමක් ඇත.

බුදු ඇසින් දුටු පුද්ගල ප්‍රභේදය හා බමුණු සමාජය තුළ තිබූ පුද්ගල ප්‍රභේදය පිළිබඳ අධ්‍යයනය කොට එහි වෙනස වටහාගෙන බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කළ පුද්ගල වරප්‍රසාද ලබාගැනීමට උත්සාහාවන් විය යුතුය. ඒ සඳහා අලස නොවී ක්‍රියාශීලීව කටයුතු කළයුතුය. විරියන් අධිෂ්ඨානයන් එක්තැන් කොට තමන්ගේ අරමුණ වන මෙලොව දියුණුව හා පරලොව සැපත ලබාගැනීමටත් අවසන උතුම් නිවන් සුව ලැබීමටත් සිතට ගැනීම ඉතා වැදගත් වේ.

කොබෙයින් ප්‍රබ්බිලිය ශ්‍රී සාරානන්ද පිරිවනේ ආචාර්ය
ගලගෙදර රතන වංශ හිමි.

ජීවිතේ සැප ලබන්න - හව බැඳීම අත්හරින්න

නිමිදිරි උදයේ අවිදි වෙලා නැමෝම මහ යුද්ධයක. සමහරු මුත්තේ සෝදනවා සමහරු උසනවා. සමහරු රෙදි මදිනවා. ප්‍රමයි ඉස්කෝලේ වැඩි ඉවරකරගන්න බැරවි දඟලනවා. වැඩිට යන්න ඉස්කෝලේ යන්න වාහන අවිල්ලා නලා නාද කරනවා. කට්ටිය එනෙ මෙනෙ දුවනවා. ඔය අතරේ ගුවන් විදුලියේ රූපවාහිනියේ බණ පිරිස් ආදියත් ඇහෙනවා.

කඩ්ලුඩියේ බත් කටක් දෙකක් කාලා හරි බඩගින්නෙන හරි කම නමන්ගේ වැඩි වලට පිටත් වෙනවා. සමහර දේවල් අමතක වෙනවා. ආයි ආපසු එනවා. මාර්ග කදම්බදවලට අයුරුවෙනවා. බස්වල කෝච්චි -වල කෙරපෙනවා. කරන යනවා. වෙලාවට යන්න බැරවෙයි කියලා බය වෙනවා. ඉගෙන ගන්න අය පොත් කියවනවා. ලියනවා. වැඩ කරන අය ලිපි ලේඛන වල පරිගණක අස්සෙ හිර වෙලා ආයතනයේ ප්‍රශ්න වලට උත්තර හොයනවා.

කවත් අය දහඩිය ආගෙන වැඩ කරනවා. ප්‍රධානීන්ගෙන් බැහැම් අනනවා. ප්‍රධානීන්ට හොරෙන් බන්නවා. ඔනාගෙන ආපු දේ කාලා වැඩ කරනවා. වැඩ අරිලා හොට කරන්න සිත දේ ගන්නවා. පඩිය ගත්තා. ඒත් ඔක්කොම ඉවරයි. ගෙදර අවිත් ආයි උසනවා. ඊළඟ දවසට සුදානම් වෙනවා. ප්‍රශ්න කෝටියක් කියනවා. ඔහුට හරි බරයි. හොදටම හෙමිබත් වෙලා අඳට වැටිලා නිදාගන්නවා. රැකියාවක යන හරි අධ්‍යාපනය ලබනහරි කෙනෙකුගේ ජීවිතය මෙහෙමයි.

හේනෙ කුඹුරේ ගොවිකන් කරන අයෙක් නම් කම කය වෙනෙසවලා වැඩ කරලා අස්වැන්න රැකගන්න මහන්සි වෙනවා. වහිද පායයි ද කියලා බය වෙනවා. සනා සිව්පාවන් ගෙන් කරදර වෙනවා. කොහොම වුනත් අන්තිම වුනත් පාඩු වෙනවා. ලාභයක් නම් කලාතුරකින්. ණයබර නැමදාම. නැමදාම ප්‍රශ්න ඉවරයක් නෑ.

මොකක්ද මේ කරන්නේ? ආයි මේවා කරන්නේ? කියලා ඇහුවොත් ඔබගේ පිලිතුර වන්නේ මොහෝ විට ජීවිතය කියන්නේ මේක නමයි කියාය. ඔබේ ජීවිතයේ බලාපොරොත්තු වන්නේ හොදින් සල්ලි හම්බ කරන්න. හොද වාහනයක් ගන්න. හොද ගෙයක් හදාගන්න. හොද පවුල් ජීවිතයක් ගතකරන්න. ලාභ කීර්ති ප්‍රසංසා ලබාගෙන සැපවත් ජීවිතයක් ගතකරන්න හේද? මෙවිචර දුක් විදින්නේ ඒ සඳහායි. නමුත් නැමදාම අනාප්තියෙන් ඉවරයක් නැතිව දඟලන එක මුලාවක්. බොරුවක්. විදිම් ගොඩක් පමණයි.

නමුත් ජීවිතයේ සැප සොයා යන තවත් පැතිකඩක් ඇත. එම සැපය ඇත්තේ ඉහත කී ලෝකික අරමුණු පදනම් කරගත් ජීවිතයක් තුළ නොවේ. එම ජීවිත පැවැත්මෙන් ඔබ්බට ගියා වූ ලෝකෝත්තර නිර්වාණය තුළයි. සාමාන්‍යය ජීවිතය දුකක් බව අවබෝධ කරගත් තැනැත්තා සුවිශේෂ ජීවිතයක් තුළට ගමන් කරයි. ඔහු කැලයකට ගසක් මුලකට හෝ ශුන්‍යාගාරයකට ගමන් කරයි. එහි තැන්පත් වේ. ඒ මොහොතේ ඔහු ගෙදර දොර කටයුතු, රැකියා කටයුතු තමන්ගේ පවුල, සම්පත් ආදිය සියල්ල අත්හැර දමා ඇත. එම නිසා හිතේ කයේ දැවෙනගති මගහැරී ඇත. පුදුම සැහැල්ලුවකි. සදහටම ගිහිගෙයි අයිත් වූ හික්ෂුවක් නම්, ලැබුණ ආහාරය නොඇලී වළඳයි. ආහාර

සෙවීමේ තරගයක් නැත. නැවත ආහාර නොලැබුණහොත් ජීවිතය පවත්වන්නට නොහැකිය. ලැබුණ විවරය නොඇලී පොරවයි. විවරයක් නොලැබුණහොත් මළමිනියක් ඔතාදමන පාංශුකුල රෙදිකඩින් සිවුර සකසා ගනියි. ඇදුම් පැලඳුම් පස්සේ දුවන්නේ නැත. ලැබුණ කුටියක නොඇලී වාසය කරයි. කුටියක් නොලැබුණහොත් ගසක් මුලක වාසය කරයි. රෝගයකට බෙහෙත් ලැබුණහොත් වළඳයි. නැතිනම් තමන්ගේම මූත්‍රා බෙහෙත් වශයෙන් ගනී.

එම හික්ෂුවට දුවන්න තැනක් නැත. අත්පත් කරගන්න දෙයක් නැත. කපාකරන්න දෙයක් නැත. කිසිවකට හදිසියක් නැත. පෝෂණය කරන්න අඹු දරුවන් නැත. මැරුණ අතිය ගැන කනස්සල්ලක් නැත. අනාගතයේ දකින සිහින නැත. වර්තමානය තුළ එයද අත්හරිමින් ජීවත් වේ. දැන් සිතේ බර අඩු වී ඇත. අත්හැර දමන ලද ජීවිතයකි. නමුත් ශ්‍රේෂ්ඨ ජීවිතයකි.

එසේ හුදකලාව තැන්පත් වීමත් සමගම කායික ක්‍රියා නැවතී ඇත. වාචික ක්‍රියා නැවතී ඇත. එනම් ප්‍රාණසානය, අදන්තාදානය, කාමමිච්ඡාවාරය, මුසාවාදය, පිසුනාවාවය, පරුසාවාවය, සම්ප්‍රප්පලාපය නොමැත. කය සංවරය වචනය සංවරය, මනස සංවර කරගත යුතුය. එනම් අභිජ්ඣා ව්‍යාපාද මිත්‍යා දිට්ඨියෙන් ඉවත් වීමට සම්මා අරමුණක් තෝරාගත යුතුය. ඒ සඳහා ඇලෙන්තේ නැති ගැටෙන්තේ නැති අරමුණක් තුළ සිහිය පැවැත්විය යුතුය. ආශ්වාසය ප්‍රශ්වාසය හොඳ අරමුණකි. තවත් එවැනි අරමුණු ඇත. දැන් තමන්ට ප්‍රශ්නය ඇත්තේ ආශ්වාස ප්‍රශ්වාසය තුළ සිහිය පැවැත්වීමයි.

අනෙක් සියළුම අරමුණු අත්හැරී ඇත. ආශ්වාසය ප්‍රශ්වාසය දිගද කෙටිද සංසිද්දලාද යන්න හොඳින් දකින විට හිත තැන්පත් වේ. සමාධිගත වේ. සමාධිගත වූ සිතේ නිවන වළක්වාලන ධර්මතා හෙවත් පංච නිවරණ යටපත් වේ. දැන් පළමු, දෙවන, තෙවන, සිව්වන ධ්‍යාන දක්වා සමාධිය නංවාගෙන උපේක්ෂාවක් ඇතිකරගනී. එම උපේක්ෂාවේ ශක්තිය යොදාගෙන රූප, වේදනා, සංඥා, සංඛාර, විඤ්ඤාණ යන පංච උපාදානස්කන්ධකය අනිත්‍ය, දුක්ඛ, අනාත්ම වශයෙන් විදර්ශනාත්මකව දකින විට සත්තිස් බෝධිපාර්මික ධර්ම වැඩෙන්නට පටන් ගනී. විදර්ශනා ඤාණ පහල වේ. සිත ජීවත් කරවන

ආහාර තර (කබලිංකාර, එස්ස, මනෝ සඤ්චෙනනා, විඤ්ඤාණ) නැතිවේ. මොහොතකට හෝ සිත මිය යයි. සිත මියගිය තැන රූප, වේදනා, සංඥා, සංඛාර, විඤ්ඤාණ යන පංච උපාදානස්කන්ධයා නොමැත. ජීවත් වීමට ආයුෂය ඇති බැවින් නැවත සිතට පණ ලැබේ. නැවත පණ ලැබුණ සිත සමාධිගතය. එයට මාර්ග ඵල සමාපත්තිය කියයි.

ඒ අනුව පිළිවෙලින් සෝවාන්, සකදාගාමී, අනාගාමී, අර්හත් යන මාර්ගඵල තම තමන්ගේ ශක්තිය අනුව ඇතිකරගනී. නිවන අවබෝධ කරගෙන ඇත්තේ බුදු පසේ බුදු මහරහත් වහන්සේලාය. අනෙකුත් මාර්ගඵල ලාභීන්ට නැවත ඉපදීමක් ඇත. ඔවුන්ට තවම දුක උරුමය. රහතන් වහන්සේගේ සිත ආශ්‍රව රහිතය. ඒ අනුව අනාශ්‍රව චිත්තයකින් කටයුතු කරයි.

එනම් සෝපදිශේෂ නිර්වාණය හෙවත් කෙලෙස්වලින් මිදී ඇති සිතකි. උපාදානය නොවූ සිතකි. ආයුෂය කෙලවර වන තෙක් සංඛාර නොවූ සිතක් තුළ විඤ්ඤාණය බැසගෙන ඇත. ආයුෂ කෙලවර වූ පසු කයද අත්හරින විට අනුපදිශේෂ නිර්වාණය සිදුවේ. එහිදී සියලු ම ධාතු වලින් මිදේ. නැවත ඉපදීමක් නැත. දුක අවසන්ය. එය සියල්ලන්ගෙන්ම මිදී පරම සැපයට පැමිණීමය. මේ ආකාරයෙන් නිර්වාණය සාක්ෂාත් කරගැනීම ප්‍රඥා විමුක්ත ක්‍රමයයි.

එමෙන්ම රූපාවචර ධ්‍යාන, අරූපාවචර ධ්‍යාන යන අෂ්ඨ සමාපත්ති උපදවාගෙන ද විමුක්තිය ලැබිය හැකිය. එහිදී සතරවන ධ්‍යානයෙන් පසු අනන්ත අකාසය, අනන්ත විඤ්ඤාණය, සංඥාවක් නැති බව සංඥාවක් ඇත්තෙන් නැති නැත්තෙන් නැති බව අල්ලාගෙන අරූප ධ්‍යාන උපදවා ගනී.

නෙවසඤ්ඤා නාසඤ්ඤායතනයේ දී සංඥාව ඉතා සියුම්ය. එම සංඥාවන් නිරුද්ධ වුවහොත් සංඥා වේදයින නිරෝධයට හෙවත් නිරෝධ සමාපත්තියට පත්වේ.

පුරුමයෙන් වටී සංඛාර (චිත්තක විචාර) දෙවනුව කාය සංඛාර (ආශ්වාස ප්‍රශ්වාස) නෙවනුව චිත්ත සංඛාර (සංඥා වේදනා) නිරුද්ධ වේ. නිරෝධ සමාපත්තිය නිවන නොවේ. එය සංඛත ධර්මයකි. ලෝකය තුළ ලැබෙන ශ්‍රේෂ්ඨ චිත්ත පාරිශුද්ධියකි.

නිවන ලෝකෝත්තරය. අසංඛතය. ආකිඤ්චඤ්ඤායතනයේදී ඉපද වූ ශුන්‍යතාව අනිත්‍ය වශයෙන් නුවණින් දකින විට අනිමිත්ත වේතෝ විමුක්තිය තුළින් නිර්වාණය වේ.

එම ශුන්‍යතාවය දුක්ඛ වශයෙන් නුවණින් දකින විට අප්පණිහිත වේතෝ විමුක්තිය තුළින් නිර්වාණය, එම ශුන්‍යතාව අනාත්ම වශයෙන් නුවණින් දකින විට ශුන්‍යතා වේතෝ විමුක්තිය තුළින් නිර්වාණය සාක්ෂාත් කරගත හැකිය. මෙසේ නිවන සාක්ෂාත් කිරීම උභතෝභාග විමුක්ත ක්‍රමයයි.

ධ්‍යාන වලට අගයක් නොදී ත්‍රිලක්ෂණය වඩමින් ශුෂ්ක විදර්ශකයාට ද නිවන සාක්ෂාත් කරගත හැකිය. ඔහුට ධ්‍යාන ඇති වුවත් ඒවායේ නොඇලේ.

නිරෝධ සමාපත්තියට යන අයෙකුට සංඥා වේදනා (චිත්ත සංඛාර) වල දැනීමද නැත. ජීවත්වන රහතන් වහන්සේ නමක් සංඥා වේදනා (චිත්ත සංඛාර) දැනගෙන ඒවාට නොඇලී අනාශ්‍රව චිත්තයකින් ජීවත්වේ. හව බැඳීම අත්හැරීමෙන් ලබන සැපය මෙයයි.

ගිහිගෙය තුළ වාසය කරන ඔබටත් මෙම ශ්‍රේෂ්ඨ ගමන යම් ප්‍රමාණයකට හෝ යා හැකිය. කළ යුත්තේ හුදකලා වීමය. ටික දවසකට හෝ බුදුපියාණන් වහන්සේ දේශනා කළ පරිදි නිවැරදිව කමටහන් ලබාගෙන භාවනා කිරීමට කැලයකට, ගසක් මුලකට හෝ ශුන්‍යාගාරයකට යන්න.

ඔබ ලබාගත් මනුෂ්‍ය ජීවිතයේ බහුතරයකට ලැබිය නොහැකි විශිෂ්ඨයකු වීමට ඔබටත් අවස්ථාව ලැබෙනු ඇත.

පුස් මැල්සිරිපුර ධර්මකසල හිමි

රංගිරි - ශ්‍රී ලංකා මාධ්‍ය ජාලය
රංගිරි දුමුල්ල සංවර්ධන පදනම,
අංක 130, දුමුල්ල.

දුරකථන: 066-2283606 (දින 161) හෝ 071 5361328
ෆැක්ස්: 066-228-1603
ඊමේල්: rangirinepapers@gmail.com
වෙබ් අඩවිය: www.rangirisrilanka.lk

අදුරු ගැබ විනිවිද ප්‍රඥාලෝකය උදා කරමු

"අදුරු ගැබක් කරා පහතක් රැගෙන ගිය කල්හි පහතේ අලෝකයෙන් කාමරයේ අදුර දුරුවන්නේය. එලෙසම මිනිස් සන්තානයේ විදුර්ගතාව ඇති කළ කල්හි මොහදුර දුරුකර ප්‍රඥාලෝකය උදා කළ හැක්කේය."

මේ මුළු ලොවම රෝගාන්ධකාරයෙහි ගිළිණු යුගයකි. මරණ බිය සැමට දැනෙන තැනිගත් සමාජයකි එවැනි විටෙක මිලින්ද ප්‍රශ්නයේ සදහන් උතුම් දහම් පණිවුඩය මෙවර කතු වැකියට ඉතා උචිත යැයි හැගේ.

ඒ තුන්ලෝකාග්‍ර අමාමෂණී සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ අසිරිමත් තෙමඟුල් උළෙල ද මේ මොහොතේ සැමරීම නිමිති කරගෙනය.

බුදුදහම අපට ඉගැන්වූ දුක්ඛ ආර්ය සත්‍යයේ සදහන් සියළු අතිත්‍යතා අපි මේ දිනවල කම්පාවෙන් අත්විදින්නෙමු.

ඉපදීම, වයසට යාම, ලෙඩවීම, මරණය, සෝකය, වැළපීම, කායික මානසික වේදනා, මෙන්ම ප්‍රියයන්ගේ අදිසි වෙන්වීම, ආදී වශයෙන් වූ ඒ පරම සත්‍ය අප හමුවේ දිවාරාත්‍රියෙහි විද්‍යාමාන වන්නේය. අද මුණ ගැසෙන ඥාතියා අසල්වැසියා හෙට දිනවා තලයේ දුම්රොටුවක් වේදැයි කිසිවකුට කිවනොහැකිව ඇත.

මේ අප ඇසු පංචඋපාදානස්කන්ධයේම දුක් සහිත බවය. ලොව සතර අත දිස් වන්නේ දුකින් මිදීම සදහා ගනු ලබන උත්සහයන්ය. මානව වර්ගයා තීරණාත්මක මොහොතකට පිවිස සිටියි. ලොව පුරා ඇති පන්දහසකට ආසන්න ආගමික මතවාද සහ ලෝවැසි දෙව්වරු පිලිබද විස්වාසයන්හි මිත්‍යා දෘෂ්ඨිකන්වය ලෝවැස්සෝ ප්‍රශ්න කරන්නට පටන්ගෙන ඇත. ආගමික ස්ථාන පවා ජන ශූන්‍යවෙමින් පවතී.

"හේතුවල දහමින් වලය ලබන මනුෂ්‍යයා කර්මයේ බලපෑමෙන් ජීවය ලබන්නේය. බෞද්ධයාගේ අරමුණ වියයුත්තේ සිවිසස් වටහාගෙන සසරින් විතොරවීමය".

ලෝඅන්ධකාරය තුළ ප්‍රඥා ලෝකය දැල්වීමට සුදුසු අවධිය මේ බව අප මුලින් දැක්වූයේ විභේදිනි.

මේ අප අත්දකින්නේ මෙවැනි උතුම් වෙසක් පෝදිනෙක සම්බුද්ධත්වය ලබා පන්සාලිස් වසක් මුළුල්ලේ ලෝකසත්වයා කෙරෙහි පතල මහාකරුණාවෙන් දේශනා කළ සම්බුදු දහමේ ජීවිත විවරණය බව අප හොදින් වටහා ගත යුත්තේය.

විශාලාව පමණක් නොව මුළු ලොවම විශාලාවක්කර අප වෙත පෙන්වා දෙන ලෝක සත්‍යය තේරුම්කර ගැනීමට අප තවත් ප්‍රමාදවීය යුතු නැත. විනය, අතිධර්ම, සුත්‍ර යන ත්‍රිපිටක ගත සද්ධර්මයේ අගය නොපෙනෙන සතුරා විසින් අපට පෙන්වාදෙන බව අවබෝධ කරගත යුත්තේය.

ආරෝග්‍යපරමා ලාබා... යන ධර්මපද ගාථාවද මෙහිලා සිහිපත් කළයුතුය. නිරෝගිකම මෙන්ම සතුටද අද ලෝකයෙන් දුරස්ය. සම්පතමයා පවා අවිස්වාස කලයුතුය. සිහනවෙන්, වදනින් පවා දුරස් කෙරේ.

"මහණෙනි.....රෝගයෝ දෙදෙනෙක් වෙති. කවරේද යත් කායික රෝග සහ වෛතසික රෝග ලෙසය".

යනුවෙන් වදාළ බුදුරජාණන් වහන්සේ සුවපුරුදු ද පහදා දුන්නේය.

"රෝග සුවකර ගැනීමට නම් පළමුව ස්ථීර අධිෂ්ඨානය නිබිය යුතුවේ. රෝග සහ සුදුසු පිළිවෙත් දත යුතුය. අඬු වැඩිවීම නිරීක්ෂණය කළ යුතුය. රෝග කොතරම් දරුණු වුවද කටුක වුවද ඉවසා දරා ජයගත යුතුය". (මහාවග්ග) මෙය මේ මොහොතේ රෝදුකින් විපතට පත් සියල්ලට වටිනා උපදෙසකි.

එමෙන්ම මෙවැනි විටෙක සිතුවිලි ඉඩාගානේ නොයන්නටද වග බලා ගත යුතුය. පෞරුෂ සහ අධිෂ්ඨාන ශක්තිය යොදා ක්‍රියාකිරීමෙන් ඔබටත්, පවුලටත්, සමාජයටත්, අස්වැසිල්ල ළගා කරගත හැකිය.

ඒ සියල්ල අතරේම අප **සබ්බපාපස්ස අකරණං.....** යන ඔවාද ප්‍රාතිමෝක්ෂ දේශනාවද අනුගමනය කිරීමට වෙර දැරිය යුතුය. එය නම්, "සියලු පව් නොකිරීම ද කුසල් රැස්කිරීම ද තම සිත පිරිසිදු කරගැනීමද යන සියල්ල සියළු බුදුවරයාණන් වහන්සේලාගේ අනුශාසනයයි".

ලෝ සැම නිදුක් වෙත්වා, නිරෝගී වෙත්වා, සුවපත් වෙත්වා.

කල් කන්දරා ආරාමය

සිත්කල වන ලහැබේ
විතරාගී උතුමන්ගේ පවා
සිත් තුළ ප්‍රබෝධයක්
ප්‍රසාදයක් ඇති කරයි

ගෞතම බුදුන්වහන්සේ

දස මාසේ උරේ කපවා

මව් පිය ගුණ වටහා ගනිමු

මව් පිය සෙනෙහසින් මවගේ කුසෙහි තැන්පත් වන ධාතු මාත්‍රකි. ඇසට නොපෙනෙන කුඩා සත්වයෙකි. මවගේ ක්‍රියාකාරකම් සියල්ලම වෙනස් කරවති. මාස දහයක් කරන හරඹයක් ඇරඹේ.

වෙනදා ගත් ආහාර ගැනීමට නොහැකිවේ. මව මේ කුඩා සත්වයාට අවැසි විලාසයට හැඩ ගැසේ. සීතල ආහාර, උණුසුම් ආහාර, දියර වර්ග තිත්ත රස, පැණි රස, ඇඹුල් රස, කුසට ආහාර වඩා වැඩිමනක් බඩ ගින්නේද සිටිති. රෝග වෙති. වේලාවට ආහාර ගැනීමට සිදුවේ. පමා වුවහොත් කලබල කරමින් දැනුම් දෙති. මව ගන්නේ ඔහුට ආහාරයි.

මවගේ ඇදුම් පැලඳුම් පවා වෙනස් වෙති. තද වුවහොත් අපහසු කරවති. සැහැල්ලු ඇදුමට හුරු කරවති. ගමන් විලාසය නිදා ගැනීම වාඩි වීම නැතිවීම සෑම ඉරියව්වක්ම දරුවාට ඇවිසි අයුරින්ම මව සැකසේ.

මේ සෑම දෙයක්ම ඉදිරියේ පියාගේ අත දිම එමටයි. ආදරය කරුණාව මෙහිදී ඉවසීම එකම අරමුණක පිහිටීම දැනැම් වීම අන් අයගේ ආදරයට ලක්වීම මෙම කාලය තුළ අගම ධර්මය කෙරෙහි මනාව හිත යොමුවේ. පියාගේ උපකාරය ලැබෙන විට ආදරය, කරුණාව ලැබෙන විට හිත සතුටු වෙයි. හිත වෙනස් වී කෝපය ඇති වුවහොත් මුළු සිරුරම උණුසුම් කරවමින් කුසෙහි සිටිමින් දෙපා ගසමින් දැලමින් කලබල කරවති.

මෙම කාලය තුළ බවට දෙන දැඩුවම් අපමණය. හිතේ හැටියට හින්දක් නැත. අවැසි විලසින් ගමනක් යා නොහැක. හැරුණත්, නැමුනත්, පෙරළනත් කලබල කරවති. මෙපමණ හරඹයක් කළත් මවගේ හිත හරිම උණුවෙන හදකි.

අංගුලිමාල මහ රහතන් වහන්සේ දරුවෙකු ලැබෙන්නට සිටි ගැබ්බර මවකගේ දුක් අදෝනා අසා සිටියේ පිණිසපානයේ වඩිනා ගමනේදීය. උන් වහන්සේ කල්පනා කරන්නට ඇති "මිනිසුන් දහසක් මැරවත් මේතරම් වද වින්දේ නැත. එහෙත් දරුවෙකු මෙලොව එළිය දැකීමට ආසන්න වෙද්දී මවකගේ දුක් අදෝනා වේදනා මොනතරම් ද? කිසිවෙකුට අසා දරා සිටීමට නොහැකිය.

සම්මා සම්බුදු රජාණන් වහන්සේ හමු වී මේ ඇත්තියට පිහිට කිරීමට ඇත්නම් කියා සිතෙන්නට වුවෙන් සම්බුදුපියාණන් ඉදිරියේ මේ සිදුවීම ප්‍රකාශ කරද්දී මේ පිරිත දේශනා කළ සේක.

මේ දුක් දැනගත් නිසා විය යුතුයි. අංගුලිමාල රහතන් වහන්සේ කියා සිටියේ

"ආර්ය ජාතියේද පාපයක් කරනැති නිසා මේ ගැබ්බර මාතාව සුවපත් වේවා! " අධිෂ්ඨානශීලීව පිරිත දේශනා කළෙන් එම මාතාව සුවපත් වී නිදහස් විය.

අදටත් දරුවෙකු ලැබෙන්නට සිටින බවට පින් දහම් කිරීමට පින් සිතුවිලි ඇති කරලීමට පියවරු කෙතරම් උනන්දු වනවාද. මව සෑම මොහොතේම ජීවිතයත් මරණයත් අතර සටනක යෙදෙන නිසාය. අංගුලිමාල පිරිත දේශනා කරවා ගැනීමට කෙතරම් උනන්දු වෙනවාද? දරුවෙකු ලැබෙන මොහොතේ මව සිත කෙතරම් දැනැම් වෙනවාද? බුදු ගුණ සිහිකරමින් සිටින නිසා මව්වරුන්ගේ දුක් පීඩා දුරුවේ. පින්වත් දරු උපත් සිදුවේ.

ඔන්න හිටියා ඇති කියා දින සති මාස ගත වූ කල දරුවා මෙලොව එළිය දැකීමට කරන සටනකි. මවට සිටිනා

තැන අමතකවේ. දුක් අදෝනා නගමින් වද වේදනා විදිමින්, මල මුත්‍රා පහවෙමින් ඇදිවන පවා නැතිව දෙපාවල සවිය මදිදෝ සිතා අති ශක්තිය දෙන්නට දෙපා අල්ලා උසුලන වේදනාව මැද ලේ කැටියක් ලෙසින් බිහිවන විට දරුවා කවුරුන් හෝ ගනී දෝ සිතා සැක සිතේ. පෙනෙහි වැල කැපීමෙන් පසු දරුවා වෙන් වේ. ගලායන උණුසුම් රුධිරය කැටිව සිටියදී පවා සිරුරට දැනෙන සැහැල්ලුව සුවය කියා හිම කළ නොහැකිය. දරුවාගේ හැඩිම ඇසෙන විට මවගේ කලබලය දරුවාගේ මුණ බලා ගැනීමටය. මෙලොව තමා ලැබූ වටිනාම සම්පත දරුවාය.

"පුත්තා වස්තු මනුස්සානං" සම්මා සම්බුදු රාජාණන් වහන්සේ මෙම දහම් පදය දෙසුවේ මව්පියන් විදින දුක හා ලබන සතුට දිවැසින් දුටු නිසාය. තමන් වහන්සේ ළඟට දෙවෙහි කොට මව්පියන් සලකන්නවායි දේශනා කළ සේක. දුක වටහාගත් නිසාමය.

බුදුරජාණන් වහන්සේ මාතෘ දිව්‍යරාජයාණන්ට දහම් දෙසීමට දෙව්ලොව මාස තුනක් වස් වදාල සේක. මවගේ උතුම් ගුණයට සැලකීමටය. පිය තුමාගේ ඉල්ලීමට මෙතරම් සැලකූ උතුමෙක් මෙලොව නැත.

කුඩා රාහුල දරුවා මහණ කළ බව අසා කම්පා වූ පිය රජතුමා හඩා වැටෙමින් කියා සිටියේ "දරු සෙනෙහස ඇට මිදුළු නහර හද පතුලටම දැනෙන බැවින් මව්පිය අවසරයක් නොමැතිව දරුවෙකු සසුන් ගත කිරීමට එපාය.." යන ඉල්ලීම අදටත් පවතින ධර්මයකි. පිය රජතුමා අවසන් කාලය පසු වෙද්දී තමන් වහන්සේ ළඟම වැඩ සිටි හිස අත තබා ධර්ම දේශනා කරමින් රහත් භාවයට පත්කරලීමට මග සැලසූ සේක.

දරුවෙහි මව් පිය ගුණ අපමණයි. ඔබලාගේ සිත් පහන් වේවා. වැඩිහිටි නිවාස වලට යවා ඇති, නොසලකා හැර ඇති, මව්පියන් තමන් ළඟට ගෙන්වා ගෙන සිදු වූ වැරදි වලට සමාව ලබාගෙන කවා පොවා ඇප උපස්ථාන කරවා සිත් සැහැල්ලු කරවා පින් කිරීමට මග සලසා සැපවත් මරණයක් ළගාකර ගැනීමට මග පාදා දෙන්නවා.

සම්මා සම්බුද්ධත්වය සමරණ මොහොතේ බුදුන්වහන්සේගේ දේශනාව අනුව ගෙදර බුදුන් වහන්සේලාට සලකමු පින් රැස් කර ගමු.

ඇම්.ඩී. මාලනී ගුණතිලක
කදුරුවෙල-පොළොන්නරුව

මල් අතුරා සුවඳ පුදා සමඳු
සිල් රැකලා තුන්සරණේ පිහිටට
බණ අසලා සිත පහදා නුවණ
මගෙ මුදු සමඳුගෙ සසුනෙම නිවන්

කරනෙමු තුනී පූජා.....

- බුද්ධිං සරණා බල
ධම්මං සරණා තෙද බල
සංඝං සරණා බල
මෙතූන් සරණින් සැමට තෙද බල

ලොව්තූරා මුදුන්ගේ ගුණ
සව් සතුන් තිලෝ තලයෙහි
ගව් ගණන් කුසුම් සුවඳයි
තන්දයි සුරන් පුර සිරි

මුළු අහස වසාගෙන
මුළු පොළොව බදාගෙන
මහා වෘක්ෂ රාජයෙක්
උඩඟු කම් හිස තබාගෙන

එම්. ආර්. පී. ඊ. ජේතිපාල

වැනියැනි.....

යා යුතු නියම මග නිති එළි පෙහෙළි
හොඳ හා නරක කොයි කාවන් ඇසුරු
සැකයෙන් තොරව අත්සතු දැ බැහැර
රැකගෙන ගරුත්වය හොඳකම එළිය

රංගිරි පුදබිම්වල උත්සවයක් වේවා....

නෙතින් කඳුලක් සෙමින් ඇවිදින් සමඳු පා ළග වැටෙන්න
නෙළු මල්ගෙන දඹුළු වෙහෙරේ වදින විට මෙන් දැස
ලොවට සදහම් දෙසු බුදුහිමි නැවත මෙහි වැඩියේ ද
දහම් ගුණ සවනට ඇසෙනවා අමුතු සිසිලක් හදට

එදිනෙදා දින වර්ෂාවද ක්‍රමවත් එකක් විය යුතුය. ඊර්ෂ්‍යාව, ක්‍රෝධය, වෛරය, පළිගැනීම වැනි පාප සිතුවිලි සිතෙන් ඇත් කොට දැහැමි සිතුවිලි වලින් යුක්ත විය යුතුය. ස ඊ ම කෙනෙකුටම කරුණාව දැව එක ලෙස යොමු කළ යුතුය. වෛරය, පිරිමැසීම සඳහා අනවශ්‍ය සිදුකිරීම හෝ ඒ සඳහා අනුබලයක් ලබාදීම හෝ නොකළ යුතුවේ.

තමාට හමුවන පුද්ගලයන් දෙස කරුණා පෙරදැරිව සිතුවිලි යොමු කරවිය යුතුය. වෛර සිතකින් තව කෙනෙකු දෙස නොබැලිය යුතුය. මෙය මිනිස් වර්ගයට පමණක් නොව සත්ව වර්ගයටද එලෙසින්ම කරුණාව දැක්විය යුතුය. අන් අයගේ දුකේදී තම හදවත කම්පා වෙයිද, එය කරුණාව වශයෙන් සැලකේ.

“පරදුකෙබ සති සාධුතං හදයං කම්පනං කරෝතිති, කරුණා”

වෙසක් සිතුවිලි

ඉදිරි දිනවලදී අපට හමුවන්නේ ලෝකයේ ශ්‍රේෂ්ඨතම ශාස්තෘවරයාණන් වූ සම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ තෙමැල සමරන උතුම් පොහෝ දිනයයි.

ලෝකවාසී බෞද්ධ ජනතාව මෙම උතුම් පොහෝ දිනය සැමරීම සඳහා විවිධ වාර්තා විධි අනුගමනය කරති. මේ අතර වැඩි වශයෙන් දක්නට ලැබෙන්නේ ආමිස පූජාවන් හෙවත් විවිධ පූජාවන් පැවැත්වීම, විදුලි බුබුළු වලින් ආලෝකමත් කිරීම, ආහාර පානාදිය පරිත්‍යාග කිරීම, තොරණ නිර්මාණය කිරීම, ලේ දන්දීම, ගිලන් උවටන ආදිය වේ. මේවා සියල්ලක්ම අයත්

වන්නේ ඉහතින් සඳහන් කරන ලද ආමිස පූජාවන්ටය.

බොහෝ ජනතාව මෙම ක්‍රමයන් අනුගමනය කිරීමට උනන්දු වෙති. පෙරහැර පැවැත්වීම ද බහුලව සිදුකරනු ලබන ආමිස පූජාවකි. මෙම ආමිස පූජාවන් සිදුකිරීම තුළින් බෞද්ධ ජනතාව තුළ ප්‍රබෝධයක් හා ආගමික සැදැහැර බවක් ඇතිවේ. එය ශාසනයේ පැවැත්ම සඳහා උපකාරී වන බව කිව යුතුය. මෙවැනි පූජාවන්ට වැයකරන මුදල් සම්භාරය අපතේ යෑමක් යැයි

සමහර අයට සිතෙන්නට පුළුවන. එහෙත් එසේ සිතීම යෝග්‍ය නොවන්නේ ආමිස පූජාවන් ද බුදු දහමෙන් පෙන්වා දී ඇති හෙයිනි.

බුදුදහමෙහි පෙන්වා දී ඇති පරිදි වටිනා වැදගත්ම පූජාව වන්නේ නිවනට යොමුවන ප්‍රතිපත්ති පූජාවන්ය. බෞද්ධයන් වශයෙන් දිනපතා ආරක්‍ෂා කළ හැකි පංචශීලයන් එයින් එතාට ගිය අෂ්ටාංග ශීලය, දස ශීලය, උපෝසථ ශීලය, භාවනා යන ආගමික ප්‍රතිපදාවන් උසස් කොට බුදු දහමෙහි වර්ණනාකර තිබේ.

මෙයට ප්‍රධාන හේතුව බෞද්ධයාගේ මූලික පරමාර්ථය වන නිවනට පැමිණීමට අනිවාර්යෙන් ප්‍රතිපත්ති පූජාවෙහි යෙදිය යුතු බවයි.

තාවකාලික සුවය බෞද්ධයාගේ පරමාර්ථය නොවේ. නැවත නැවත උපත සිදුකරනු ලබන නෂ්ණාව නැති කිරීම, නිවනට පත්වීම වන්නේය. “තණහකඛයො නිබ්බාණං” යන ධර්ම පාඨයෙන්ම එය පැහැදිලි වෙයි.

මෙම ධර්ම ප්‍රතිපත්ති සම්පූර්ණ කිරීම එක පාරටම සිදුකළ හැකි දෙයක් නොවේ.

දිනෙන් දින ප්‍රතිපත්ති පුරමින් ඉදිරියට ගමන් කළ යුතුය. මේ ආත්මයේදී ඇතිකරගත් පුරුදු පුහුණු කරගත් ධර්මානු ධර්ම ප්‍රතිපත්ති ඉදිරි භවයන්ටද බලපාන බව බුදුදහමෙහි පිළිගත් ධර්මතාවයකි.

බෞද්ධයාගේ

යන පාඨයෙන් පෙන්වා දී ඇත්තේ එම කරුණාවය.

මෙයින් අදහස් වන්නේ ආමිස පූජාවට වඩා ප්‍රතිපත්ති පූජාව උතුම්වන බව පෙන්වා දීමය. ආමිස පූජාව ප්‍රතිකෂේප කිරීමක් මෙයින් අදහස් නොකෙරේ. වඩාත් උතුම් පූජාව ප්‍රතිපත්ති පූජාව බව තහවුරු කිරීම මෙයින් ප්‍රධාන වශයෙන් බලාපොරොත්තු වෙමි.

බුදුරජාණන් වහන්සේ පිරිනිවන්පාන අවස්ථාවේ කමටහන් ලබාගත් ධම්මාරාම හික්කුළු මෙන් පිළිවෙත් පුරන ලෙස හික්කුළු වහන්සේලාට අනුශාසනා කළ සේක.

විජය තලවත්තේගෙදර

වෙසක් භෞතොය දින වැරදුගත්කම

1. සිදුහත් කුමරුගේ උප්පත්තිය, සිදුහත් බෝසතාණන්ගේ බුදුවීම, බුදු හිමිගේ පිරිනිවන.
2. කිඹුල්වත් නුවරට වැඩීම.
3. කිඹුල්වත් නුවරදී යමාමහ පෙළහැර පෑම.
4. බුදුරජාණන් වහන්සේ තෙවනි වරට ලංකාවේ කැලණියට වැඩීම වීම.
5. සිංහල ජාතියේ ආරම්භය සහ විජය කුමරුගේ පැමිණීම.
6. දෙවන පෑතිස් රජුගේ දෙවන අභිෂේකය.
7. රුවන්වැලි මහසෑයේ වැඩ ආරම්භ කිරීම.
8. මහා විහාර වංශික උපසම්පදාව සිදුවීම.

සැරිසැරි සැනසුම් සොයා සිටි වේදිකාව...

තුන් ලොව වෙසෙන සියළුම සත්ත්වයෝ නිරතුරුවම සැපත සැනසුම සොයා වෙහෙසෙති. මහා කාරුණික වූ බුදුරජාණන් වහන්සේ සත්ත්වයා සොයන සැපත සැනසුම කුමක්දැයි බුද්ධ ග්‍රන්ථයන්ගෙන්ම පසක් කළ සේක. ඒ නිසා මහා කරුණාවෙන් ලොව බලා වදාරණ උනවහන්සේ වක් අවස්ථාවකදී තුන්ලොවම අන්ධයන්ගෙන් පිරී ඇති බව වදාළහ.

අන්ධයා යනු රැය මෙන්ම දවල වකසමානව දැකි නැතැත්තාවය. ඔහුට පැවැත්මට අනුන්ගේ මඟ පෙන්වීම අවශ්‍යය. එහෙත් ලොවේ සිටින්නේ මෙවැනි අන්ධයන්ම ද? නැත. එවැනි අන්ධයන් ඉතාම ස්වල්ප දෙනෙකි. වැඩි දෙනෙකුට මැනවින් ඇස් පෙනෙයි. එහෙත් බුදුරජාණන් වහන්සේ මේ සියළු දෙනම අන්ධයන් ලෙස හැඳින්වූයේ ඇයි. ඒ අන් කවරක් නිසා නොව සත්‍ය වූ නිවැරදි දර්ශනයක් නොදැකි නිසාය. බොහෝ විට දුක සැප හැටියටත්, සැප දුක හැටියටත් මාරු කර ගනී. අප්‍රිය කළ යුතු දේ ප්‍රිය හැටියටත්, ප්‍රිය කළ යුතුදේ අප්‍රිය හැටියටත් දැකියි. මේ වැරදි දැකීම සත්වයා සසරින් සසරට ගෙන යයි. විටක හොඳ වූ දෙය විටක නරක දෙයක් වේ. මිතුරා ලෙසින් දුටු ඔහු පසුව සතුරා ලෙසින් දකී. සැකවින් බලන විට මුලින් දැකි දෙය පසුව වෙනස් වී දක්නට විපල්ලාසයන්ගෙන් සත්ත්වයා සමන්විත බව පැහැදිලිවම පෙනී යයි. මේ කවර හේතුවක් නිසා දැයි බුදුහු දෙසා වදාළහ. පුද්ගලයා තුළ පවතින සකද්ඤා විපල්ලාසයන් දිට්ඨි විපල්ලාසයන් මුල් වී සත්ත්වයා මුලාවට පත් වී සැපත සැනසුම නැතිකරගන්නා අයුරුත් එයින් අනිමිදීමේ සැපත සැනසුම උදාකරගත යුතු ආකාරයත් භාග්‍යවත් වහන්සේ වැනවින් පෙන්වා වදාළහ.

‘ජ ඉමානි නිකඛවේ අනුත්තරියානි කතමානි ජ දස්සනානුත්තරියානි සවණනානුත්තරියානි ලාභානුත්තරියානි සික්ඛා නුත්තරියානි පාරිවරියානුත්තරියානි ආස්සනානුත්තරියානි (අං නි ජක්කක)

විපල්ලාසයන්ගෙන් සත්ත්වයා සමන්විත බව පැහැදිලිවම පෙනී යයි. මේ කවර හේතුවක් නිසා දැයි බුදුහු දෙසා වදාළහ. පුද්ගලයා තුළ පවතින සකද්ඤා විපල්ලාසයන් දිට්ඨි විපල්ලාසයන් මුල් වී සත්ත්වයා මුලාවට පත් වී සැපත සැනසුම නැතිකරගන්නා අයුරුත් එයින් අනිමිදීමේ සැපත සැනසුම උදාකරගත යුතු ආකාරයත් භාග්‍යවත් වහන්සේ වැනවින් පෙන්වා වදාළහ.

‘ජ ඉමානි නිකඛවේ අනුත්තරියානි කතමානි ජ දස්සනානුත්තරියානි සවණනානුත්තරියානි ලාභානුත්තරියානි සික්ඛා නුත්තරියානි

පාරිවරියානුත්තරියානි ආස්සනානුත්තරියානි (අං නි ජක්කක)
මහණෙනි ඉතා උතුම් කාරුණික සයකි. ඒ කවර සයක් ද යත්? ඉතාඋතුම් ලැබීමය. නික්මීමය. ඉතාඋතුම් සේවයය. ඉතාඋතුම් සිහිකිරීමය. යන මේ ධර්මයෝය.

උතුම් දැකීම
උතුම් දැකීම වශයෙන් සාමාන්‍ය ලෝකයා විසින් සලකන දේ බොහෝ ඇත. ලොවේ ඇති පංචකාම වස්තු විෂය කොට ඇති රූප දර්ශනාදිය මත වඩන ප්‍රිය උපදන සැපත සැනසුම පුහුදුන් ජනයාට පෙනෙනු ඇත. එය වැලැක්විය නොහැක. එය වැලැක්වීමට බලහත්කාරකම් ද නොකළ යුතුය. මක්නිසාද යත් බලහත්කාරකම් අනිසි විපාක ගෙන දෙන බැවිනි. එබැවින් යථාර්තයට නතු වීම පිණිස ස්වයං අවබෝධයට ඉඩ හැරිය යුතු යයි පෙනී යයි. ඉහත දැක්වූ දැකීම ආර්ය දර්ශනයට නොවේ. එය සසර කළකිරීමට හෝ තෘෂ්ණාවේ නොඇලීමට හෝ නොවේ.

මක් නිසාද? ලෝකික ආශාවන් මුදුන් පත් කරගැනීම සඳහා දැකින පුද්ගල වස්තු රූප සසරින් සසරට ගෙන යන ක්ලේෂ

ධර්ම මෙන්ම මෙලොව නිමාවක් නැති කෙලෙස සයුරක ගිල්වන බැවිනි. එහි අතෘප්තියක් මිස තෘප්තියක් ඇති නොවේ. එත්ත සමාධිය ද ඇති නොවේ. එසේම මෙලොව පරලොව විෂය කොට දැනගත යුතු මහා දැනීම පිණිස ද මෙය හේතු නොවේ යැයි තථාගතයන් වහන්සේ වදාල සේක.

එසේ හෙයින් උතුම් දැකීම වනුයේ තථාගතයන් වහන්සේ හෝ තථාගත ශ්‍රාවකයෙකු දැකීමය. මෙයින් පෙන්වා වදාළේ තථාගත දර්ශනය මෙලොව පරලොව ලෝකික ලෝකෝත්තර

වශයෙන් සැපත සැනසුම ළඟා කර ගත හැකි බවයි. ඒ උතුම් දැකීමෙන් සැනසුම සැපත උදාකරගත් පිරිස පිළිබඳව අප මොහොතක් සිහි කරමු

‘එහි සෝපක මාහාසි ඔලොක්කස්සු තථාගතං අහංතංචාරයිස්සාමි රාහු මුබෙවන්දිමා’

සෝපක මෙහි එන්න. බිය නොවන්න. තථාගතයන් වහන්සේ දෙස බලන්න. රාහු මුණයෙන් මුදුවා ගත් වන්දුයා මෙන් මම ඔබ මුදුවන්නෙමි. යනුවෙන් සෝපක කථාපුවතේ සඳහන් වේ. මෙලෙස සෝපක පමණක් නොව රජ්ජමාලා, පටාචාරා, සුනිත ආදී පිරිස ද අංගුලිමාල, ආලවක ආදී දරුණු වර්තයන් ද විවිධ වූ ක්ෂත්‍රිය, බ්‍රාහ්මණ, ග්‍රහපති, ශුද්‍ර ආදීපිරිස ද මේ උතුම් වූ තථාගත දර්ශනය, ශ්‍රාවක දර්ශනය දැකීමෙන් සැපත සැනසුම ළඟා කර ගත්හ. නූතන අපට මේ අයුරින් වූ දැකීම දැකිය නොහැකි යැයි සිතිය හැක. එය සාමාන්‍ය දෙයකි. එනමුත් තථාගත දර්ශනය තවමත් ලෝකයේ ජීවමානය.

පහන් වූ නුවණින් ඒ දැකීම තවම දැකිය හැක. එවිට අප වටා ඇති මිට්ඨා දසුන් රූ සටහන් අතුරුදන්වේ.

දක්වා ඇත. බණ ඇසීම යනු නොඇසු දේ ඇසීමයි. ඇසු දේ පිරිසිදු කර ගැනීමයි. සැක දුරු කර ගැනීමය. දෘෂ්ටිය සෘජු කර ගැනීමයි. සිත පහන් කර ගැනීමට හේතුවෙන් බව අමුතුවෙන් කිව යුතු නැත.

උතුම් ලාභය
මෙලොව උතුම් ලාභ වශයෙන් දරුවන් ලැබීම ධනය ලැබීම ආදිය සළකති. මේ කිසිවක් උතුම් ලාභය ලෙස සැලකිය නොහැක. එය ලාභයක් වන සැබෑය. එහෙත් උතුම් ලාභය වන්නේ පුද්ගලයෙක් තුළ ත්‍රිවිධ රත්නය කෙරෙහි ඇති වන අවල ශ්‍රද්ධා සම්පත්තිය පමණි. එය කිසිවිටකත් නොවෙනස් වන ශ්‍රද්ධාවකි.

උතුම් හික්මීම
තථාගත ධර්මය දැන ඉගෙන ශීල සමාධි ප්‍රඥා මාර්ගය වෙතින් නිවනට අරමුණු වන හික්මීම උතුම්ම හික්මීමයි. සරලව ගත් විට ගතින් වන වරද තුනෙන් ද වන හික්මීම උතුම්ම හික්මීමයි. තථාගත දේශනාව වැඩි වශයෙන් විෂය වී ඇත්තේ මේ හික්මීම සඳහාය.

උතුම් සේවය
අප විවිධ සේවාවන් කරන්නේ වෙලු, රජුට, රටට, ගමට, නගරයට, පාසලට, රෝහලට

යනාදී වශයෙන් උසස් සේවාවන් කරන්නේ වෙලු. එය ද සේවාවන් ලෙස අගයමු. එහෙත් සම්බුද්ධ දේශනාව අනුව උතුම්ම සේවය ශාසන සේවයයි. එනම් බුද්ධ වචනය සුරකීම කර ගනිමින් තමාට මෙන්ම මෙලොව පරලොව සැපත සැනසුම ළඟා කර ගැනීමට හේතු වන ආකාරයට ජීවත් වීම උතුම්ම සේවය වන්නේය.

උතුම් සිහි කිරීම
මෙලොව අපි නොයෙක් දේ සිහි කරති. ලෝකික සැපයන් ළඟා කර ගැනීම සඳහා බොහෝ දේ සිහි කරති. එහි වරදක් නැත. එහෙත් බුද්ධ දේශනාවට අනුව උතුම්ම සිහි කිරීම කුමක් දැයි අවසාන වශයෙන් සිහි කළ යුතු ය.

ඒ අන් කවරක් නොව බුද්ධ, ධර්ම, සංඝ යනුවෙන් දෙදහස් පන්තසිය පහක් වසරක් මුළුල්ලේ රැක ගත් ත්‍රිවිධ රත්නය නිතර සිහි කිරීමයි. එවිට අපට පාපයෙන් වෙන් වීමේ සිත පහළ වේ. මේ දහම් පද තෙමඟුල සිහි කරන මෙදින මැනවින් සිහිපත් වේ.

අධ්‍යාපනපති, පූජ්‍ය තලාකොළ වැවේ සාරානන්ද හිමි

පේළි ගාච්ඡා ජ්‍යෙෂ්ඨ පාලා වණ්ඩලයේ 7

සැකසුවේ ආ
විලාසි... කාලික සුරූපිනිනි

ඔත්තන.. කෙරෙහි..
සීන් ජීවිත.. ආපුරු
...ඔහුට නොලදුණොත්...
...විය යටිති.. සනා...
...සිය.. සයනායේ
...වැනිවැනිය...

කාලික.. කාලික.. ඔබ වියලනාද...
ජනා.. ජනා.. ඔබ.. ජනිතයෝ...
...ඔබට නිසියවි ජ්‍යෙෂ්ඨයන්
...වෙයිද...

සර්වතම ඔබේ
...හොඳයාට දැනල
...ඔබ වියලනාද...
...කාලික..

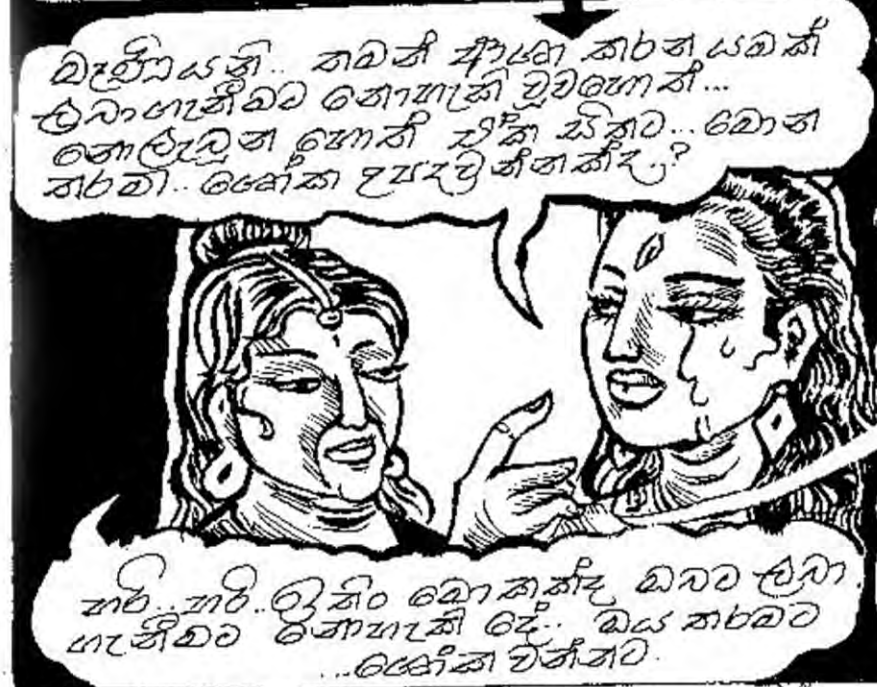

...වුන්.. ඔබ...
...කාලිකයාට ජ
...කාලිකයාගෙන් වෙන්වී

ආපුරු.. ජනා දියණිය.. කොකරු.. ඔබ...
...ඔබට.. ව්‍යාධියක් වෙයිද? නිසියවි...
...කොකරු වුණේ

වුන්.. ජ
...වැනිවැනි

ඔබේ... කවේ ජනා කථන යටිත්
...ඔබට නොහැකි වුවොත්...
...නොලදුණොත් ජනා සිතට... කොක
...කථන.. කොක දැනුවේ නිසියවි?

නව.. නව.. වුන් කොකරු ඔබට ඔබ
...හැකිවට නොහැකි දේ.. ඔබ කථනට
...කොකරු වුණේ

ඔබ...
...ඔබ...
...වුන්

ඔබේ...
...දුන්
...ජනා ඔබේ
...හොඳය.. සර්වතම
...වුන් නිසිය වුණො
...ඉතා...

ඔබට.. ඔබ ජනා කථන දෙකි...
...ඔබේ... ඔබට ලදුණොත්.. ඔබ ජනා වෙයි...
...යනි.. කොකරු ඔබ.. ඔබ නොලදුණොත්
...ඔබට.. කොකරු.. විය යටිති.. ඔබේ...
...ඔබට..

සුරස අතිරේකය

බුදු පියාණනි, ඔබේ පාද කරනෙම් පිණිසා
පියෙන්නි පියට මිහිකත සනහා
බැලූ බැලූ නෙත් සිත් බඳවා
දහම් අමාවෙන් තිලොව තෙමු
බුදු පියාණනි... ඔබේ පාද කරනෙම් පිණිසා...

සසර සයුරකට නොකාවයි
නිමල අම්ල මෙන් සිලිලාරයි
ලොවේ අනගි ගුණ දම් මුහුදයි
බුදු පියා මගේ හවේ අඳුර නැසූ මිණි පහනයි

නිමියනි ඔබේ මොක් මග හමුවේ
අදාදෙම් බැදෙම් පැහැදෙම් නිබදේ
තිලෝ තිලක සම්බුදු සම්දේ
මම දිවා රැයේ ගිලි නහම් නියැකැන් දහරේ

ගෝඨ පද - විජේතිලක භක්තායක
නානුව සංගීතය හා ගායනය - සෝමතිලක ජයමහා

සම්බුදු බුදුපියාණන්

ගැයුමත් සමත්ව ඇත.

සියලු ලෝ වැසියන් හව දැකින් මුදවා ගැනීමට දස පෙරැමිපුරා බුද්ධත්වයට පත්වූ බුදු නිමියන් අපගේ පියාණන් හා සම වේ. මෙත්තා, කරුණා, මුදිතා, උපේක්ෂා අදී වූ සිව් බඹ විභරණයෙන්ද කියා නිමකළ නොහැකි අනන්තවූ ගුණ මහිමයෙන් පිරිපුන් වූ බුදුන්වහන්සේගේ අනිප්පාය වූයේ සියලු ලෝ සතුන් දැකින් මුදවා ගැනීමයි. සතර අපායන්හි නොවැටී යන මාර්ගයට පැමිණෙන්නට උපදෙස් දීමයි. උන්වහන්සේ සියලු ලෝ වැසියන් තම දරුවන් සේ සලකා ඔවුන් යහපතෙහි යෙදවීමට ගත් උත්සාහය හිසාම බුදුන් වහන්සේ අප සැමගේ පියාණන් බවට පත්වේ. එබැවින් අප සැම තිලෝගුරු බුදු නිමියන්ගේ ශ්‍රී පාදය නමස්කාර කළ යුතු වෙමු, බුදු ගුණ ගායනා කළ යුතු වෙමු, එමෙන්ම බුදුන් වදාල දහම් මාර්ගයෙහි ගමන් කළ යුතු වෙමු.

බුදුන් වහන්සේගේ සුමිසුරු හඬත්, අසහාය රූපකායත්, සියලු ලෝ වැසියන්ගේ නෙතන් සිතන් සනසයි. උන්වහන්සේගේ මෙමනියද මුළු විශ්වයම කරා විහිදුනකි. බුදු දහම තුළින් කියවෙන්නේ සසර කතරින්, හව දුකෙන් මිදීමේ මාර්ගයයි. එබැවින් බුදුන්වහන්සේ යන වදන සවනන වැකෙත්ම අප හදවත් ශාන්තියෙන් පිරෙයි.

බුදුරජාණන් වහන්සේගේ අම්ල ගුණාස්කන්ධය වර්ණනා කරන්නට විජේතිලක රත්නායකයන් අතින් ලියැවී මේ ගී ද අම්ලය. ගීතය සඳහා ඉතා සංයමයෙන් යොදාගන්නා වදන් සෝමතිලක ජයමහගේ සංගීතයෙන් හා මධුර හඬින් ඔපවත්ව ගැයෙන විට අපට දැනෙන්නේ ශාන්ත රසයයි.

ගීතයේ මුල් කොටස ඇසෙනවිට බුත්සරණෝ නාලගිරි දමනයේ එන " මෑත එබූ එබූ පයින් මහ පොළව සහන සහනා වඩනා බුදු පියාණෝය" යන

වැකි සිහිපත් වේ. මින් පෙනෙන්නේ ගීතයේ සාර්ථකත්වයට බුත්සරණෝ විජේතිලක රත්නායකයන් ලැබූ ආභාෂයද බලපා ඇති බවය.

ගේය පද රචකයා ගීතය තුළ යෙදාගන්නා යෙදුම්ද ගීතයේ අර්ථය ඉස්මතු කරන්නට සමත්ව ඇත. " සංසාරය" නිමක් නොමැති සයුරකට උපමා කර තිබේ. සැබවින්ම සසර ඉමක් කොනක් නොපෙනෙන්නකි. සයුරක අතරමං වී දියෙහි ගිලී මිය යන්නකුට නොකාවක් යනු අම්ල වස්තුවකි. එබැවින් සසර නම් සයුරේ අතරමං වූවෙකුට බුදු රජාණන් වහන්සේ සහ බුදු දහම යනු සසර සයුරේ එතෙර වන්නට ලැබුණු නොකාවක් නොවන්නේද?

සයුරෙහි දිය කිසිදා නොසිඳේ. එය ප්‍රමාණ කළ නොහැකිය. බුදු දහමද එසේමය. " ලොවේ අනගි ගුණ දම් මුහුදයි" යනුවෙන් ප්‍රකාශ කර ඇත්තේ එහිසාමය.

බුදු දහම සැබවින්ම වටහා ගත්තෙකු, සසරේ සැබෑ ස්වරූපය, ජීවිතයේ යථාර්ථය ඇඳුනා ගත්තෙකු නිබඳවම බුදු දහම අනුව මොක්මග සදා ගන්නට වෙහෙස වනු ඇත.

බුදුරජාණන් වහන්සේගේ අම්ල ගුණ සමුදාය අරුත් බර සුලලිත සුගේය පද වැලකට මුසු කරන්නට විජේතිලක රත්නායකයන් දැරූ වෑයම සාර්ථක වී ඇත. සෝමතිලක ජයමහගේ හඬින් ගැයෙන ගීතය සවනන වැකෙත්ම අප සිත් සතන් බුද්ධාලම්භනයෙහි ගැලෙයි. ඉන් ශාන්ත රසයක් දැනෙයි.

මෙතෙක් ලියැවී ඇති බුදු ගුණ ගී අතුරින් සුවිශේෂී ගීතයක් ලෙස ශ්‍රාවක හදවත් තුළ නිධන් ගත වන්නට විජේතිලක රත්නායකයන්ගේ සුගේය පද වැලත් සෝමතිලක ජයමහගේ සංගීතය හා

සයුරෙහි දිය කිසිදා නොසිඳේ. එය ප්‍රමාණ කළ නොහැකිය. බුදු දහමද එසේමය. " ලොවේ අනගි ගුණ දම් මුහුදයි" යනුවෙන් ප්‍රකාශ කර ඇත්තේ එහිසාමය. බුදු දහම සැබවින්ම වටහා ගත්තෙකු, සසරේ සැබෑ ස්වරූපය, ජීවිතයේ යථාර්ථය ඇඳුනා ගත්තෙකු නිබඳවම බුදු දහම අනුව මොක්මග සදා ගන්නට වෙහෙස වනු ඇත.

ඌ වාමිකා ජනානි ද සිල්වා

තවත් වරෙක අහස් කුස වර්ණවත් වී ඇත. ලොව්තුරු අමාමැණි බුදුපියාණන් වහන්සේගේ තෙමගුල සිහිකරන භාග්‍යවත් වෙසක් පුන් පොහෝ දිනයක් උදාවී ඇත.

ලොව සියල්ල අනිත්‍ය බවත් සසර පීටිකාවේ ඉපදෙන සියල්ලන්ම මිය යන බවත් ලොවට පසක් කළ මහාකාරුණිකයාණන් වහන්සේගේ අපරිමිත බුදුගුණය සිහිපත් කරමින් ලෝකවාසී බෞද්ධ ජනතාව වෙසක් මංගල්‍යය සමරන්නට කටයුතු කරති.

තැන තැන තොරණ් බැඳෙති. වෙසක් පන් හුවමාරු වෙති. වන්දනා ගමන් යනුද පෙනේ. ලොව අනියත බව පසක් කළ මහා කාරුණිකයාණන් වහන්සේ ලොවට දේශනා කළ ශ්‍රී සද්ධර්මයෙන් බිඳක් වටහා ගන්නට අපි ඔබට ඇරයුම් කරමු.

ඒ සඳහා දම් සහා මණ්ඩපයට මෙවර වැඩම කරවනු ලබන්නේ ධර්මධර යනිවරයාණන් වහන්සේ නමකි.

ඒ නාඋල අධ්‍යාපන කලාපයේ බුද්ධ ධර්ම ගුරු උපදේශක, නාඋල ශාසනාරක්ෂක බල මණ්ඩලයේ සහාපති හා පිළිනුඩුගොල්ල පුරාණ රාජමහ විහාරාධිපති පූජ්‍ය තළාකොළවැවේ සාරානන්ද ස්වාමීන් වහන්සේයි.

• අපේ හාමුදුරුවන් වෙසක් උත්සවය කියන්නේ මොකක්ද කියලා පහදලා දෙන්න.

වෙසක් උත්සවය තුළදී සිදුවිය යුතු මූලිකම ක්‍රියාකාරිත්වය විය යුත්තේ

“පිළිවෙත් සපුරා තෙමගුල සමරමු”

බුදුන් සරණ යෑමයි. අපි බුද්ධං සරණං ගව්ඡාමි... කියලයි බුදු දහමට එකතු වෙන්නේ, ඒ අනුව වෙසක් සමය තුළ කළ යුත්තේ බුදුහාමුදුරුවෝ කළ දේ කරන එකක් නොකළ දේ නොකර ඉන්න එකක් කියලයි පෙන්වා දෙන්න ඕන.

අඩුම තරමේ පස්පවින් හෝ වැලකී ඉන්නව නම් එතකොට බෞද්ධයෙක් වනවා. සාන්ත ගතිපැවතුම් ඇති වෙනවා. සාන්ත කියන්නේ සරණ ගිය කෙනෙකුටයි. උපාසක උපාසිකාවන්ටත් එය භාවිත කළ හැකියි. ඒක නිකමිම සිදුවන්නෙ නැහැ.

මහානාම සූත්‍රයේ සඳහන් වෙනවා ‘බුද්ධං සරණං ගතෝහෝති, ධම්මං සරණංගතෝ හෝති, සංඝං සරණං ගතෝ හෝති එත්තාවතාකෝ මහානාම උපාසකෝ හෝති.’

උපසංතස්ස තාදිනෝ උපාසකෝ හෝති.” යනුවෙන්.

සාන්ත වීමට ශීලය තමයි වැදගත් වෙන්නේ. පුද්ගලයෙකුගේ හික්මීම ශීලය අනුව බලපැවැත්වෙනවා. බුද්ධ චරිතයේ විශේෂිත කරුණු තුනක් සිදුවන දිනය බෞද්ධයන් සමරන්නේ වෙසක් උත්සවය විදිහටයි.

• අපේ හාමුදුරුවන්, මේ වෙසක් දිනය නිමිති

කරගෙන බෞද්ධ ජනතාව විසින් සිදුකළ යුතු විශේෂ අවතුම් පැවතුම් තිබෙනවද?

වෙසක් දිනය කියලා වෙන්කරපු විශේෂ අවතුම් පැවතුම් නැහැ. නමුත් එදාට හෝ අපේ සමස්ත බෞද්ධ ජනතාව විසින් බෞද්ධ වන්පිළිවෙත් නොපිරිහෙලා ඉටුකළ යුතුව තිබෙනවා.

පළමුව වැදගත් වෙන්නේ පරිසරය පිරිසුදු කර ගැනීමයි. දෙවනුව තමන් පිරිසිදු විය යුතුයි. තමන් හා අවට පරිසරය පිරිසිදු නොමැති නම් කෙනෙකුගේ සිත නැත්නම් මනස පිරිසිදු වෙන්නේ නැහැ.

තමන් රැදී ඉන්න නිවස නැතිනම් වෙනත් ස්ථානයක් නිරන්තරව පිරිසිදුව තබා ගැනීම ඉතාමත් වැදගත් වෙනවා. උදෑසන අවදි වීම, මනා සිහියෙන් කටයුතු කිරීම, තෙරුවන් පිළිබඳ අවල විශ්වාසයෙන් පසුවීම වැනි කාරණා මේ දිනවල නිරන්තරව පුරුදු පුහුණු කළ හැකියි.

• අපේ හාමුදුරුවන් කෙනෙකුට මේ සියල්ල කරන්න විහාරස්ථානයකට යෑම අනිවාර්යද?

කොහෙත්ම නැහැ. තමන් සිටින ඕනෑම තැනක සිට බෞද්ධ ආගමික වතාවත් ඉටුකළ හැකියි. නමුත් සැබෑ ලෙස ප්‍රතිපත්ති පූජා සිදු කිරීමට

නම් පන්සලට, වෙහෙර විහාරයට, යෑම අත්‍යවශ්‍යයයි. අඩුම තරමේ පොහොය දිනටවත් පන්සලට යා නොහැකි නම් ඒ බෞද්ධකමේ අර්ථය කුමක්ද?

අවශ්‍ය කරන්නේ පුද්ගල ප්‍රතිපදාවේ යෙදීමයි. හිමිදිරි උදෑසන පංචශීලයේ පිහිටීම ඉතාමත් හොඳ දෙයක් පරිබාහිර කටයුතු වලින් ඉවත්වෙලා තමන්ගේ මනස නිරවුල්ව තබාගෙන අපේ ලොව්තුරා බුදුන්වහන්සේගේ ඉපදීම, බුදුවීම, පිරිනිවන් පෑම යන කරුණු මුල් කර ගෙන ඒවා සිදුකරන්න පුළුවන්.

සිය පවුලේ සැමදෙනාම එක්ක මේ ධර්මාණුකූල කරුණු වල නිරත වීම දෙලොව වශයෙන්ම වැඩදායී පිංකම් බව පෙන්වා දෙන්න පුළුවන්.

• වර්තමාන වෙසක් උත්සවය වාණිජකරණය වීම පිළිබඳව හාමුදුරුවන් වහන්සේගේ ආකල්පය කුමක්ද? මිනිසුන් විවිධ අරමුණු මුල් කරගෙන මුදල් ඉපයීම සිදුකරනවා වගේම දන් ජිනිකම් වලත් යෙදෙනවා. මේ ක්‍රියාවල ඇතැම්විට හොඳ පැත්තක් ද දක්නට තිබෙනවා.

දන් බලන්න වෙසක් උත්සවය නිමිති කරගෙන විවිධ පුද්ගලයන් වන්දනා ගමන් යනවා. ඒ විතරක් නෙවෙයි දන්සැල් දෙනවා. මේවා හොඳ බෞද්ධ සිරිත්.

දානය ශීලය මෙන්ම භාවනාව ද වෙසක් උළෙලට එක්විය යුතුය.

නමුත් සමහර අය වෙසක් මුවාවෙන් කරන ඇතැම් දේ නම් අනුමත කරන්න බැහැ. ඔලුබක්කො නටවනවා. අපායවල් හදනවා. සන්දර්ශන තියෙනවා. ඒවා බුදු සමයට අනුකූල නැහැ. සමාජය තුළ හොඳ නරක දෙකම පවතිනවා. අපි ඒවා තෝරා බේරා ගත යුතුය.

මහා කාරුණිකයාණන් වහන්සේගේ තෙමගුල සිහිපත් කරමින් සැදුහැනි බෞද්ධ අබෞද්ධ ජනතාව විවිධ පුණ්‍ය කටයුතු වල නිරත වෙනවා. මෙය ආගමික සංහිඳියාවටත් වැදගත් අවස්ථාවක්. නොනැවති ඉදිරියට ගලා බසින සංසාර නදියෙන් එතෙර වීමට පිංපෙත් පුරවා ගත යුතුයි. මේ වෙසක් සමය ඊට ඉතාම උචිත බව කිව හැකියි.

භයංකර සෝර සසර ගමනේ දී හමුවන අනේක විද බාධා මැඩගෙන සසර සයුරෙන් එතෙර වන්නට අපි සැවොම උත්සාහ කරමු. බුදුන් වදාරන ලද අනන්තවු සැප ඇති නිර්වානාබෝධය නැමැති ඥානය මේ අත්භවයේදීම පසක් කර ගන්නට මේ වෙසක් සමය උපකාරී කරගන්න කියලා අපි ලෝකවාසී බෞද්ධයින්ට සිහිපත් කරන්න කැමතියි.

ඉන්දික අරුණ කුමාර

සරාසරුකි කප් සුවභසක් කල් පිරු දානාදී පාරමිතාවන්ගේ අසිරිමත් බල මහිමය එල ගැන් වූ විජය ශ්‍රී ජයසිරි මහා බෝධි මූලයේදී දස මරුන් පරදවා තිලෝගුරු සම්මා සම්බුද්ධත්වයට පත් අප ශාන්ති නායකයාණෝ එකම මාසයක එකම දිනයක සිදු කළ මේ සුපින්බර පෙළහර නිසා අන් සියළු ආගම්, ශාස්තාවරුන් අභිබවා විරාජමාන වෙති.

දඹදිව මධ්‍ය දේශයේ සාධු ජනගහනයට නිකේතනයක්වත් කපිලවත්ථු පුරවරයෙහි උභයකුල පාරිශුද්ධ ශුද්ධෝදන මහ රජුගේ අග මෙහසිය වූ මහාමායා දේවියගේ කුස පිළිසිඳගත් අප මහා බෝසතාණෝ වෙසක් පුන් පොහෝ දා ලුම්බිණි සල් උයනේදී උපත ලැබූහ. බුදු උපතක අසිරිය ලොවට පාමින් මිහිකත තුරුලේ සුපිපි සන්පියුම් මත විරාජමානව දෙපා තැබූ මේ මහා බුද්ධාංකුරයාණෝ "මම ලොවට අගු වෙමි, ජොෂ්ඨවෙමි, ශ්‍රේෂ්ඨවෙමි" මේ මාගේ අන්තිම ඉපදීමයි. මින් මතු පුනර්භවයක් නැතැයි සිහනද නංවා දෙවි මිනිසුන් සහිත තුන් ලොවම විශ්මිත කරවා පාරමි ගුණ විභූතියෙන් සෝබා සම්පන්න වූහ.

සඳකිදුරුදාවෙන් සිහිපත් වන සංසාරගත ප්‍රේමයක පූජනීයත්වය බෝසත් බිරියක වී සනාථ කරගන්නට පාරමිතා පිරු යශෝදරාවගේ අත ගෙන රමය සුරමය සුභ නමින් වූ ප්‍රසාදත්‍රයෙහි ගිහි සුව විදි සිදුහත් බෝසතාණෝ ජීවිතයක යථාර්ථය පසක් කරන පෙර නිමිති සතරක් දැක මහහිනිකමන් කළෝ ය.

බුදු බව පතා දන් දුන් ජාලිය ක්‍රිෂ්ණජනා වන් දරු සෙනෙහසේ ප්‍රති මූර්තිය රාහුලයෙකු සේ උපත ලද මොහොතේ කිසාවන්ගේ නිවුණු පදයෙන් ශාන්ත වී ඇසළ සඳ නිසලව බලා සිටියදී කෙලෙස් අනෝමාව තරණය කරන්නට තිර අදිටන් පූරණය වී තිබුණි.

එතැන් පටන් නිවීමේ මාර්ගය සොයා යාමේ කාර්යයෙහි යෙදුණු බෝසතාණෝ එකළ විසු ධර්මධරයන් වන භාර්ගව තාපසයන් වෙතට ගොස් සසර පුරුදු කළ අනතිමානී සිසු ගුණයන් මොනවට තහවුරු කරමින් දහම් උගත්හ.

සියළු සිප් අධ්‍යයනය කළ ද නිර්වාණ මාර්ගය එහි නොතිබුණු බැවින් පිළිවෙලින් ආලාර කාලාම, උද්දකරාමපුත්ත යන තාපසයන්ගේ ඇසුරෙහි නිවන් සුව සෙවූහ.

බෝධිමූලයේදී ලද විජයග්‍රහණය

තදනන්තරව ගයා පෙදෙසේ සේනානි නම් සියම් ගම් පෙදෙසට පැමිණ අත්තකිලමතානු යෝගී දුෂ්කර ක්‍රියා පිළිවෙලින් විමුක්ති රසය සොයා ඉන් ලද අත්දැකීමෙන් ශරීරයට අධික ලෙස දුක් දීමන් ශරීරයට අධික ලෙස සැප දීමන් යන අන්ත දෙක ප්‍රතික්ෂේප කළ යුතු වග තහවුරු කරගත් සිදුහත් තවුසාණෝ මැදුම් පිළිවෙලින් විමුක්ති සාදන මගට සමීප වූහ.

අධික ලෙස දුක් දීමන් ශරීරයට අධික ලෙස සැප දීමන් යන අන්ත දෙක ප්‍රතික්ෂේප කළ යුතු වග තහවුරු කරගත් සිදුහත් තවුසාණෝ මැදුම් පිළිවෙලින් විමුක්ති සාදන මගට සමීප වූහ.

සම්බුද්ධත්වය පතා තිර අදිටනින් බෝ මැඩ වැඩ හුන් මහා බෝසතාණෝ බුදු වි මිස නොනැගිටීමයි සිතා බවුන් වඩන්දී වසවන් මරුන් සපැමිණ වජ්‍රාසනය තමන් සතු යැයි අභියෝග කළහ.

විවාල කල්හි සියළු මාර සේනාවෝ අපි සාක්ෂියි. අපි සාක්ෂියි හඬ නැගූහ.

"ඔබට ඇත්තේ කුමන සාක්ෂියක්දැ" යි මරුන් විවාල කල්හි මේ වජ්‍රාසනය මට අයත් බවට මිහිකත සාක්ෂියි යැයි මහ පොළොවට අත දිගු කළහ. එකළ මිහිකත කම්පා වී බුද්ධියටම සත්‍යය අයත් බව තහවුරු කර දුන්හ. මාර සේනාවෝ පලා ගියහ.

අනතුරුව අප මහා බෝසතාණන් වහන්සේ ප්‍රථම ද්විතිය තෘතීය ආදී වශයෙන් බෝසතාණන් වහන්සේගේ අභිප්‍රාය වූයේ සත්‍යය හඳුනා ගැනීමයි. සත්‍යය දැකීම මරණය තුළින් කළ යුතු ක්‍රියාවක් බව මාරයා ගේ ප්‍රකාශය විය. වජ්‍රාසනය යනු බුදු බවට පැමිණ සත්වයා සසර කතරින් එතෙර කරවන උතුමන් සතු අසුනක් බව මහ බෝසතුන් ප්‍රකාශ කළ ද මාරයා එය නොපිළිගත්තේය. ඔහුගේ තර්කය වන්නේ සත්‍යය ඇත්තේ මරණය තුළ බවයි.

දුකින් මිදීමේ එකම මග මරණය බව මිථ්‍යා මතයකි. එය අවිද්‍යාව හා බැඳුණු සංකල්පයකි. මරණින් මතු සියල්ල අවසන් වේය යන සංකල්පය සත්‍යය ලෙස ගත් උච්ඡේදවාදීන්ගෙන් පිරුණු ලෝකය මාරයාට පක්ෂපාතී විය හැකි වුවත් වතුරායඬ සත්‍යය ලොවට හෙළිකරන්නට පහළ වූ උතුමන් වහන්සේ ඊට එකඟ නොවූහ.

සත්‍යය දැකිය යුතු වජ්‍රාසනය හිමි විය යුත්තේ මරණයට නොව බුද්ධියට බවත් බුද්ධියේ විකසිත මොහොත බුද්ධත්වය බවත් එකඟව මිඬුම විශ්වාස කළ බෝසතාණන් වහන්සේ මාරයාගේ අභියෝග කිසිවකින්වත් නොසැලැනහ. "මාරය මේ වජ්‍රාසනය ඔබට අයත් බවට ඇත්තේ කුමන සාක්ෂියක්දැ" යි බෝසතාණන් විවාල කල්හි සියළු මාර සේනාවෝ අපි සාක්ෂියි. අපි

සාක්ෂියි හඬ නැගූහ.

"ඔබට ඇත්තේ කුමන සාක්ෂියක්දැ" යි මරුන් විවාල කල්හි මේ වජ්‍රාසනය මට අයත් බවට මිහිකත සාක්ෂියි යැයි මහ පොළොවට අත දිගු කළහ. එකළ මිහිකත කම්පා වී බුද්ධියටම සත්‍යය අයත් බව තහවුරු කර දුන්හ. මාර සේනාවෝ පලා ගියහ.

අනතුරුව අප මහා බෝසතාණන් වහන්සේ ප්‍රථම ද්විතිය තෘතීය ආදී වශයෙන් ධ්‍යානයන්ට සම වැදී වෙසක් සඳ නැගී අවරට බැස සඳ කැන් දහරින් ගයා පෙදෙසත් තේරුණා නදියත් දොවා සරසාලු අළුයම සකල ක්ලේෂයන් පරදවා සම්මා සම්බුද්ධත්වයට පත් වූහ.

දුක - දුකට හේතුව - දුක නැති කිරීම - දුක නැතිකිරීමේ පිළිවෙත යන සිව්වසස් දහමින් තිලොවම එළිය කළ තථාගතයාණෝ සත් සතියක් විවේක සුවයෙන් අවිඳු අඳුර දුරු වී යන විද්‍යා ශ්‍රෝතය විහිදී යන අමා සුව පිරි සඳහම් දෙසා ලොව සුවපත් කළහ.

"නොයෙක් ජාතිවල සංඝාණ, ඤායා ආවේ වෙහෙස වී, උස් කඳු තැනෙහි වේ ගෞහදුන වඩුව මා නොප දිවිමි,

විහි සියළු කැණීමට යුත් කළෙමි, යළි යලිත් ගෞහදුන බැරිය, තෘෂ්ණාව ක්ෂය කළෙමි, වියන් මා ජය ලැබුවෙමි"

බුදුපදවී ලද මහාවීරයාණෝ උදාන ගියෙන් ලොවට හෙළි කළේ තෘෂ්ණාවෙන් වෙලී සසර සැරසරණ අප දුක් කඳු නිමා කළ යුතු වන්නේ තෘෂ්ණාවෙන් නික්මී ලද නිවනින් බවයි.

"ඒක පුග්ගලෝ ලෝකේ උප්පජ්ජමානෝ උප්පජ්ජති, ඔහු ජන ගිතාය ඔහු ජන සුඛාය ලෝකානුකම්පාය අත්ථාය ගිතාය සුඛාය දේව මහුස්සානං කවචේ ඒක පුග්ගලෝ තථාගතෝ අභ්‍යං සම්මා සම්බුද්ධෝති"

මහණනි, එක් පුද්ගලයෙක් ලොව උපදින්නට සමත් වූයේ බොහෝ දෙනාට හිත පිණිස බොහෝ දෙනාට සුව පිණිස බොහෝ දෙනාට අනුකම්පා පිණිස උපන්නේ වෙයි. කවර එක් පුද්ගලයෙක්ද යත්? තථාගත අර්හත් සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ ය.

ස්වයං ඇගයීමක් සේ පෙනුනද මේ තථාගත දේශනාවෙන් කියැවෙන්නේ ලොවතුරා බුද්ධත්වයට පත් උතුමන්ගේ පහලවීම ලොව නිවා සනසාලන බවයි.

15 ඉවුව....

ශාස්ත්‍රපති විමුඛසිංහ අනරාච්ච

අප අපගේ සිතුවිලි කවර මගක ගමන් කරවිය යුතුද?

බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ඉපදීම, බුදුවීම, පිරිනිවන්පෑම යන කරුණු මුල් කරගෙන අද බෞද්ධ ජනයා උත්සව පවත්වයි. මේ වෙසක් දිනයෙහි අප අපේ සිතුවිලි කවර මග ගමන් කරවිය යුතු ද යන්න ගැන සලකා බැලීම ඉතාම වැදගත් කරුණකි.

බුදුරජාණන් වහන්සේ ලෝකයේ විසූ ශ්‍රේෂ්ඨතම සිලවන්තයා වන්නේය. උන්වහන්සේ ඥාණයෙන් අගතැන්පත්ය. කරුණාවෙන් පිරී සිටියහ. එබඳු ශ්‍රේෂ්ඨ උතුමෙකු සිහිකරන වෙසක් දිනයෙහි අපේ සිතුවිලි ගමන් කරවිය යුතු වන්නේ ඒ ගුණ ශරීරය අනුවය. මේ රට පුරාණයේ දී ධර්මදේවිය යන නමින් පිටරට රටින් හැදින්වූ බව කවුරුත් දනිති. මහජනයා බුද්ධාගම හොඳින් දැන ඉගෙන ඊට අනුව, තම ජීවිතයන් හැඩ ගස්සවා ගෙන ජීවත් වන්නට පුරුදු වූ නිසාම එසේ මේ රට ධර්මදේවියක් විය.

එහෙත් මේ රට එදා ධර්මදේවියක් යැයි හැඳුන්වූවන් අද අපට බුද්ධ ධර්මය පරම්පරාගතව ලැබී තිබුණත්, හික්කුන් වහන්සේලා සිටියත් බෞද්ධ ගිහියන් හැම තැනම දක්නට ලැබුණත්, බෞද්ධ පින්කම් බහුල වශයෙන් සිදු වෙතත් හැම තැනම දක්නට ලැබෙන්නේ මහජනයා අතර කායික වූත් මානසික වූත් දහසක් දුර්වලකම්ය. ඉමක් කොතක් නැති අපරාධ සාහසිකම් උනුන්ගෙන් පළිගැනීමට නිතරම සූදානම් කල් යවන දාමරික ක්‍රෝධ ජනයාය. මේ ගැන ලංකාවාසී බෞද්ධයන් වන අප සිතිය යුතුය. මේ ගැන සලකා බලා හිතා මතා නියම මඟ ක්‍රියා කිරීමට අධිෂ්ඨාන කිරීම ඉතාම යහපත් කාලක් වෙසක් සමයයි.

මේ රටේ අවංක අය දකින්නට ලැබෙන්නේ ඉතා කලාතුරකිනි. වචනයෙන් කියන දෙය තොල අගට සීමා වී තිබේ. අභ්‍යන්තරයෙහි කතා කරන ගුණවල බිඳක්වත් බොහෝ දෙනා තුළ දකින්නට නැත. ආත්ම සංයමයෙන් හෝ ඉන්ද්‍රිය දමනයක් ඇති අය බොහෝ විරලය. සියල්ලන් ගොදුරක් සොයා යන පක්ෂීන් මෙන් ලෝකික දේ ගැන ඇලී ගැලී සිටින සැටි දුක උපදවන සුළුය. අපේ ආචාර සමාචාරවල ශාන්ත සුන්දර ගති බහුල විය යුතුය.

ජීවිතයට ලෝකික වස්තූන් අවශ්‍ය බව ඇත්තකි. එසේ වුවත් ඒ වස්තූන්ට ඇලී ගැලී සිටිමින් ජීවිතයේ පාරාථයන් අමතක කිරීම නින්දා සහගතය. අප පස්කම් වස්තූන් දෙස බැලිය යුත්තේ පරමාර්ථය සෙවීමට උපකාර වන තාවකාලික වස්තූන් වශයෙනි.

උනුත් අතර බොරු කීම, බහුලව දක්නට ලැබේ. බොරුව මිනිසුන්ගේ වචනයෙහි පමණක් නොව හැම ඉරියව්වකම පවත්වනු ලබන්නකි.

මිනිසා තනිව සිටින විට අවංකය. නමුත් තව කෙනෙකු මුණගැසුනු වහාම කුහක වෙයි. පලපුරුදු ගමන අත හරියයි. වෙනත් විධිහකින් කියතොත් තමන්ගේ නැති ගුණ රාශියක් අමුත්තාට දැන්වීමට හැඟවීමට කතා බහෙන් යෑම ඒමෙන් තැත් කරයි. මේ සියල්ලක් බොරු යැයි සැලකිය යුතුය. මෙසේ ඉරියව් වලින් මිනිසුන් දක්වන බොරු රාශියක් තිබේ. මෙබඳු බොරු කිහිපයක් හෝ එකක් දෙකක්වත් නැති කෙනෙක් ලොව නැත.

බොරු කීම මෙන්ම මහජනයා අතර තවත් දුර්වලකම් තිබේ. එනම් අනවශ්‍ය කතාවෙන් හිත දූෂ්‍ය වෙයි. උනුන්ගේ අමනාපකම් දියුණු වීමට කරුණු සැලසෙයි. අමුලික විරුද්ධකම් ඇනුම් බැනුම් ඇති වීමට එය එකතු වෙයි. එය තමන්ගේ වටිනා ශක්තිය පිරිහී යයි. වටිනා ශක්තිය ඉතිරි කර ගැනීමට අප කාගේත් යුතුකමකි. ඉතිරි කරගත් ශක්තියෙන් ජීවිතයට ඉතා වැදගත් දේ කර ගත හැකිය. මෙය බොහෝ දෙනා නොදැන කරගන්නා මහත් ශරීර පීඩාවකි. අනවශ්‍ය කතා සම්ප්‍රප්පලාප කතා කිරීමට බොහෝ දෙනා කැමතිය. ඒවා පුරුදු වූ මිනිසා තමන්ගේ වැඩ කටයුතු පවා අමතක කොට එහි යෙදේ. එහි වරදක් ඇති බව ඔහුට නොතේරෙයි. අප පිට කරන වචන වල ප්‍රමාණයට අපේ ශක්තියද පිරිහී යයි.

මෙය නැවැත්වීමට සිතීම තමාට වැඩ කැමති රටට හිත නැති සියල්ලන්ගේම යුතුකම යත් මේ වළක්වාලිය යුතු එකම මාර්ගය බුද්ධ ධර්මයේ බොහෝ තැන් වල ඉතා අගය කොට උගන්වා තිබෙන සතිසම්පන්න භාවය වේ. හෙවත් සිහි බුද්ධියෙන් අපේ ඉරියව් කතාබහ පැවැත්වීමට පුරුදු වීමය. එවිට අනවශ්‍ය කතා නැවතී එයින් ගෙවෙන ශක්තිය එක්තැන් වෙයි. ඉන්පසු ශක්තිය ඉතිරි කර ගත් තැනැත්තාට ජීවිතය නියම මඟ ගෙන යා හැකිය.

තවත් අප අතර විශාලතම දුර්වලකමක් තිබේ. එනම් තිබෙන දෙයින් සතුටු නොවී එයින් කල්ගත නොකොට පසුගිය දේ ගැන හෝ අනාගතයෙහි විය හැකි උසස් කරුණු ගැන සිතීමය. මෙය බොහෝ දෙනා අතර දකින්නට ලැබෙන නොමනා පුරුද්දක් ලෙස

සැලකිය යුතුය. නැති වූ දෙය ගැන හෝ විය යුතු දේ ගැන නොසිතා ලද දෙයින් සතුටු වීම ඉතා උසස් මනුෂ්‍ය ගතියකි. එබඳු මිනිසාට කොයිතරම් දුෂ්කර දෙයකට වුවත් සතුටින් මුහුණ පාන්නට පුළුවන. ඔහු හැමවිටම ප්‍රීතියෙන් කල් යවන වාසනාවන්තයෙකි. බොහෝ දෙනා ධනය රැස්කොට ප්‍රීතිය සොයන්නට විරියය කරතත් ඔවුන්ට ලැබෙන්නේ එයින් දුකකි. නියම ප්‍රීතිය වන්නේ ලද දෙයින් සතුටු වී පීඩිත් වීමට පුරුදු වූ පුද්ගලයාය.

බොහෝ ගෙවල් දොරවල් වල ගිහි පැවිද්දන් අතර ස්ත්‍රී පුරුෂයන් අතර නොයෙකුත් වියවුල් පැන නැගීමට හේතුව පවත්නේ එකිනෙකා ළඟ නැති නැතහොත් නොලද හැකි නොයෙක් දේ ගැන සිත සිතා ඒවා ඇත්තෙන් නොලද හැකි නොයෙක් දේ ගැන සිත සිතා ඒවා ඇත්තෙන් හෝ නැත්තෙන් ලබා ගැනීමට උත්සාහ කිරීමයි. ලද දෙයින් සතුටු වූ බුදුන් අනුගමනය කරන අප ඒ ගුණය වඩන්නට සිතතොත් අප අපේ පවුල්වල සමගියෙන් ප්‍රීතියෙන් රැක ගන්නට ඉතා පහසු වෙයි.

අපේ මානසික වශයෙන් පවත්වන ලද්දේ නම් විනාශකාරී සිතුවිලිය. ඊර්ෂියාව, ක්‍රෝධය, කෝපය, වෛරය යනා දී විෂම සිතුවිලින් අද මේ රටේ බරව පවතී. තමන්ගේ අඩුව ගැන සෙවීමට වඩා අනුන්ගේ අඩුව සොයන්නට යන තරම් මානසික දුර්වලකමක් තිබීම කොතරම් පිළිකුල් උපදවන්නක්ද? තමන්ගේ නැණ නුවන, උපැයු සම්පත් කැමති වෙමින් අනුන්ගේ ඒ දේවල්වලට ඊර්ෂියා උපදවන මිනිසුන් අපට දක්නට ලැබේ. මෙයින් ඇතිවන්නේ පිරිහීම මිස දියුණුවක් නොවේ. බොහෝ විට ඊර්ෂියා ක්‍රෝධය ලෝකය තුළ පවත්නේ උනුත් කෙරෙහි ජීවිතය ගැන නියම අවබෝධයක් නැතිකමෙනි.

තමා ගැන හරිහැටි අවබෝධයක් තිබේ නම් කිසිවෙක් මේ විනාශකාරී අදහස් පල නොකරයි. මේවා තාවකාලිකව ඉතා දුෂ්කර කරුණක් වී තිබේ. හිතේ මෙෙහි ගිහි නැතිවීම

15 පිටුවට...

එච්.එම්.පී.කේ.සේනාධීර

04 පිටුවෙන්....

වෛෂ්ණික දැක්ම පතුරුවමු

පොළොව සේ සමාන අප්‍රමාණව මෙන් පතුරුවාලිය යුතුය.

2. යමෙක් පාටත් පින්සලුන් ගෙන මේ අහස රූප ඇද විනාශ කරමිසි පැමිණියත් ඔහුට අහසෙහි රූප ඇඳිය නොහැකිය. ඒ මේ ආකාරය ධාතුව අතිවිශාල බැවිනි. එබැවින් අහස හා සමාන මෙන් සිත පතුරුවාලිය යුතුය.

3. යමෙක් හුළු එළියකින් ගංගා නම් ගඟ උණු කරන්නට උත්සාහ කළත් එය කළ නොහැකි වන්නේ ගංගා නම් ගඟ එතරම්ම දිග බැවිනි. එතරම්ම දිගට මෙන් සිත පතුරුවාලිය යුතුය.

4. ඉතාම මෘදු සම් ඇතිරිල්ලක සර සර හඬ නොනගින්නක් මෙන් මෙන් සිත පවතින සිත නිහඬය. පතුරුවාලිය යුතුය.

5. පහත් ගති ඇති සොරුන් කියතකිනි අතපය සිඳ දමුවත් එහිදීත් වෙර නොකොට මෙන් සිත පතුරුවාලිය යුතුය.

iii පිටුවෙන්....

බෝධි මූලයේදී ලද විජයග්‍රහණය

දීපංකර පාද මූලයේදී අතටපත් නිවන හැර පියා සසරට වැද විවරණ ලද්දේ සසර දුක් නිවැරදුම් පිණිසයි. එසේම අනන්ත වූ සත්වයින් සසර සයුරෙන් ගොඩලනු පිණිසයි. සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනයට කරුණා සාසනය යනු ද පර්යාප්ත නාමයකි. ඒ එසේමය. බුද්ධත්වයට පත් වීමට පෙර සිටම උන්වහන්සේ ක්‍රියා කළේ හුදු කරුණාව පෙරදැරි කරගෙනමය.

ඒ කරුණා නිධානය ලොවට පහළ වූ අසිරිමත් වෙසක් පුන් පොහොය දිනක් යළි උදා වී ඇත. මේ නැගෙන්නේ එදා ගයා සිරසේ තේරුණා ගං දිය රැලි අතරට සඳ රැස් කිරණ හෙලු සුපුන් සඳමයි.

දසමරුන් ප්‍රමුඛ මාර සේනාවන් පිරිවරා සැමුණි මාර දිව්‍ය පුත්‍රයා බුදු පදවී ලත් බෝසතුන්ට අභියෝග කළ මොහොතේ මේ ජය අසුන මට හිමි බවට ශාක්‍ෂි දරනු ඇතැයි මහ පොළොවට ශ්‍රී හස්තය දිගු කළ මොහොතේ කම්පා වී ශාක්‍ෂි දැරූ මිහිකතමයි තවමත් අප උහුලා හිඳින්නේ.

ඒ ලොව කම්පා කළ බුදු උපත සකළ සත්ව ප්‍රජාවගේ දුක් නිවන්නටම සිදු වූවක් බැවින් මංමුලා වී අසරණයන් නොවී තවමත්, අපිද උත්සුක වෙමු, මේ අසම සම බුදුවදනින් නිවී සැනසෙන්නට සසර දුකින් අත්මිදෙන්නට කාලයයි.

06 පිටුවෙන්...

ආර්ථික සමෘද්ධිය විෂයයෙහි බොදුමහ

දහම අධ්‍යයනයෙන් සොයාගත හැකි වේ. උපයා සපයා ගන්නා ධනය තමා පරිභෝජන කළ යුතු ආකාරය ගැනද බොහෝ කරුණු කාරණා මුද්‍ර දහමේ සඳහන්ය. එම කරුණු වෙනමම සාකච්ඡාවට ගෙන හැර පෑ යුතුය.

එසේ හෙයින් සාර්ථක ගිහි ජීවිතයක් ගත කරනු වස් ආර්ථික සංවර්ධනය ඇති කර ගනු පිණිස උක්ත කාරණා අනුගමනයෙන් සාර්ථක ප්‍රතිඵල අත්පත් කරගත හැකිවනු නියතය.

12 පිටුවෙන්...

ත්‍රිවිධ ශාසනය

එකඟ වෙයි. මෙසේ විතක්ක, විචාර, පීනි, සුඛ, එකඟතා යන අංගයන්ගෙන් යුක්ත ප්‍රථමාදී ධ්‍යානයන්ට පැමිණීමෙන් ලැබෙන සමාධිය අධිවිත්ත ශික්‍ෂා නම් වේ.

සමාධියෙන් එකඟ වූ සිතට කරුණු ඇති සැටි දැන ගැනීමේ හැකියාව ලැබේ. පංචස්කන්ධය අනිත්‍යය, දුක්ඛ, අනාත්ම, වශයෙන් ගතහැකි බැවින් එය විදර්ශනා ප්‍රඥා නම් වේ. ප්‍රඥාව කෙළෙස් නැමැති වනය කපා දැමීමට ආයුධයක් මෙනි. විදර්ශනාවට අනුබල දෙන කර්මස්ථාන පරිහරණයෙහි උපකාරී වූ පාරිභාර්ය ප්‍රඥාව ආයුධය අල්ලා ගත් අත මෙනි. ප්‍රභේතුක ප්‍රතිසන්ධි වශයෙන් පිහිටි ජාති ප්‍රඥාව ද මෙයට අවශ්‍ය වූවකි. මෙය ශාසනයෙන් එල ලැබීමට

ප්‍රඥාව අවශ්‍යම වේ.

අධි ප්‍රඥා ශික්‍ෂාව

"පඤ්ඤාවත්තස්සා යං ධම්මෝ නායං ධම්මෝ දුප්පඤ්ඤස්සයි"

වදාළේ එහෙයිනි.

මේ ධර්මය නුවණැත්තාට මිස මෝඩයාට වැඩ පිණිස නොවේ. මෙය ප්‍රඥා සාසනයක් නිසාම මධ්‍යම මාර්ගයේ මූලට සම්මා දිට්ඨිය යෙදුනේය. නුවණ මද වූත් විසින් නුවණ වැඩීමට වැයම් කළ යුතුය.

යම් විටෙක අනිත්‍යය (කිසිවක් ස්ථිර නැති බව) දුක්ඛ (ලෝකික කිසිදෙයක සැපක් නැති) අනාත්ම (මමයැයි මාගේ යැයි කිවයුතු කිසිවක් නැති බව)

තත්වාකාරයෙන් වැටහේ ද එවිට ඒ ඇත්ත ඇති සැටි

පෙනෙන නුවණින් "පංචස්කන්ධය දුක්ඛ තෘෂ්ණාව දුකට හේතුවයි, තෘෂ්ණාවගේ විනාශය නිවනයයි, ඊට පිළිවෙත ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයයි." සතර ඇත්ත තතු සේ දැනෙයි.

සෝතාපත්ති, සකාදාගාමී, අනාගාමී, අර්හතනන යන මාර්ග ඥානයන්ගෙන් "සක්කාය දිට්ඨි, විචිකිච්ඡා, සීලබ්බත පරාමාස, කාමරාග, ව්‍යාපාද, රූපරාග, අරූපරාග, මාන, උද්දච්ඡ, අවිජ්ජා" යන දස විධ සංයෝජන නැසී යාමෙන් අමාන මහා නිර්වාණය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ වෙයි. මෙසේ නිවන් දතහැකි විදර්ශනා ප්‍රඥා තොමෝ අධි ප්‍රඥා ශික්‍ෂා නම් වෙයි.

මේ ත්‍රිශික්‍ෂාවන්හි හික්මීම නොහොත් මධ්‍යම ප්‍රතිපදාව අනුගමනය කිරීම ආර්ය මාර්ගයේ ගමන් කිරීම ප්‍රතිපත්ති ශාසන නම් වන්නේය.

iv පිටුවෙන්..... **අප අපගේ සිතුවිලි කවර මගක ගමන් කරවිය යුතුද?**

මෙයට ඇති ප්‍රධාන බාධාවකි. එසේ වුවහොත් අප මහා ජීවිතයක් පවත්වන්නට කැමැත්තෙමු නම් මෙබඳු පාපී විනාශකාරී අදහස් මැඩලිය යුතුමය. තමා ඊර්ෂියා කරන තමා අනුන් විසින් හෙළා දැකින හැටි විමසීම මෙබඳු ළාමක අදහස් මැඩලීමට ඇති පහසු මාර්ගයයි. එසේ විමසූ තමා නැවත ඊර්ෂියා නූපදින සේ අධිෂ්ඨාන කිරීම ඊළඟට කළ යුතු කාර්යයයි. අගයෙහි විත්‍ර අදින්නට බැරි සේ මගේ පවිත්‍ර සිත ඊර්ෂියාවට ඉඩ නැතැයි ඒකාන්තව දැඩි සිතින් ඉටා ගැනීමට කෙනෙකුට හැකි නම් ඔහුට මේ හයානක අදහස් කිසිවිටකත් නූපදී.

මාන්තය, උඩගුකම, ආත්මාර්ථය, අනුන් හෙළා දැකීම, ආදිය අපේ සිත්වල පවත්වා අනික් ළාමක සිතුවිලිය. මෙම සිතුවිලි හිතේ පැවැත්ම කියා තමන්ගේ බාහිර ඇවතුම් පැවතුම් කතා බහ අසංවර වෙයි. එයින් ලෝකයාගේ පිළිකුලට හාජනය වෙයි. මිනිසුන් අතර ලොකු කුඩා හේද පන්ති බේද පවත්නේ මේ නින්දා කටයුතු අදහස්වල බලපෑම නිසාය. නිහතමානී ගති ඇතිව සෘජු පිළිවෙත් ඇතිව ක්‍රියා කිරීමට පුරුදු වීම ජීවිතයට ඉතා අවශ්‍යය.

බොහෝ දෙනාට ගුණ ධර්ම වැඩි වීමට වඩා

ගුණ ධර්ම මැනීමට ඉතා පහසු බව හෙළි වී තිබෙන කරුණකි. එසේම වරද නොකරන වරදට අසු නොවන ලෙසට ජීවත්වීම අප කාටත් බැරි දෙයකි. එහෙත් අප කල වරදක් දැකීමත් ඊට පිළියම් කිරීම අමතක නොකළ යුතුය. ඇතැම් විට මනුෂ්‍ය ගති නොදන්නේ වරදක් වූ විට ඒ ගැන තැවෙමින් එයින්ම නොඉවසිල්ලෙන් ක්‍රියා කරති. මේ මහත් මූලාවකි. වරදක් වූ විට එයට හේතු සෙවිය යුතුය. ඊට පිළියම් කළ යුතුය. නැවතත් එබඳු දේ තමා අතින් සිදු නොකිරීමට විමසිල්ලෙන් ක්‍රියා කළ යුතුය. මේ ඉතා උසස් බෞද්ධ ඉගැන්වීමකි.

අපේ සමාජයේ ද මහත්වරු ඉතා හිඟය. මහත්වරු නැති සමාජය කම්කටොලුවලින් ගහණය. දුක්ඛරය. විනාශය ළඟට කැදවන්නකි. එබැවින් සැලකිය යුත්තේ අපේ ආත්ම සංවරය ගැනයි.

හැම මොහොතකම ආත්ම ධෛර්යය නැති නොවන සේ සිහියෙන් ක්‍රියා කිරීමට අප විසින් වග බලා ගත යුතුය. අපේ ජීවිතවල සමාධිය ඇති වන්නේ භාවනාවෙනි. ගිහි පැවිදි දෙපක්ෂයම භාවනාවක් අවශ්‍යය. භාවනාවක් තැනැත්තාට සමාධියක් නැති වූණා පමණක් නොව ජීවිතය නිසි මග යෑමට උවමනා වන විවේක බුද්ධියද නැත. අප යමක තත්වය, හොඳ

නරක උසස් මට්ටම් සොයා තීරණ බලන්නේ අපේ විවේක බුද්ධියෙනි. විවේක බුද්ධිය නැත්තා ළඟ ගුණ දහම් ඇතිවීමට ඉඩක් නැත.

අවිචේකය ලෝකයාට විපත්තිය කැදවන්නේය. විපත්තියෙන් ගහන ජීවිතයට සැපයක් ළඟා කර ගැන්ම අපහසුය. අප නුවනින් විමසා බලා නියම මාර්ගය සොයා දැන ඒ අනුව කිසියම් සත්‍ය මාර්ගයක ජීවිතය ගමන් කරවීමට වග බලා ගත යුතුය.

ගුණ ධර්මවලින් ජීවිතය සාරවත් කළ යුතුය. එවිට අප වසන ලෝකය වාසනාවන්ත වෙයි. උසස් ජීවිතයක් ගොඩනැගීමට අවශ්‍ය වන බවක් වැදගත් කරුණක් නම් පුරුෂ පරාක්‍රමයයි. දිනපතා හැම විටම පාපය කරන සිතයි. ඔහුගේ සිත වපලය. එබැවින් බාහිර ළාමක දෙයින් වැසී ගිය අපේ පුරුෂ පරාක්‍රමය පුරුෂ ශක්තිය අප විසින් උදාකර ගත යුතුය. පුරුෂ ශක්තියෙන් නැගී සිටින විරයා අධිෂ්ඨානයෙන් පවී අදහස් මඩලයි. ගුණදම් අභ්‍යන්තරයෙහි ලා ආරක්ෂා කරයි. බාහිර වස්තූන් රැකීමට වඩා අභ්‍යන්තර ගුණ දම් වැඩීම දුෂ්කරය. ප්‍රකෘතියෙන් ලෝකයා පාපයට පහත් දේට බරවීම ඊට හේතුවය. එහෙත්

ලෝකයේ විසූ සියලුම ශ්‍රේෂ්ඨයන් සිය පරාක්‍රමය නිසා උසස් තත්වයට නැගෙන බව අමතක නොකල යුතුය. ඔවුහු ලෝකික ළාමක දෙය අනිත්‍ය වශයෙන් බලා නිසරු වශයෙන් සිතා ඒවා අතහැර ලෝකයෙහි නියම තත්වය අවබෝධ කොට ශාන්ත බවට පත් වූහ.

බුදුරජාණන් වහන්සේ බුදුවීමට බෝගස මූල ඉදගෙන කළ අධිෂ්ඨානය අප මෙහිදී සිහිපත් කළ යුතුය. මාගේ මස්, ලේ ක්ෂය වී ගොස් ඇට නහර ශේෂය වූවක් බුද්ධත්වයට පැමිණ මිස මේ ඉරියව්ව වෙනස් නොකරමි යි උන්වහන්සේ ඉටා ගත්හ. එබැවින් උන්වහන්සේ ග්‍රී සම්බුද්ධත්වයට පත් විය. අපට ද ගුණ ධර්ම අවශ්‍යය. ඒවා වැඩීමේදී බුදුරජුන් ගත් මාර්ගය අනුගමනය කිරීම බෞද්ධ අප කාගේත් යුතුකමකි.

මෙසේ වෙසක් සිතුවිලි පැවැත්විය යුත්තේ අපට නියම දියුණුව ගෙන දෙන ගුණ ධර්ම ඔස්සේ ගිය මාර්ගයකය. එවිට අපේ ජීවිතය ගුණ ධර්මවලින් බර වෙයි. එය වෙසක් සඳ ලෝකයට ශාන්තිය විහිදුවයි. එබඳු ජීවිතය ලෝකයාට මහ රත් වස්තුවකි.

සන්සුන් ඉඳුරන් නිති ඇති
සිහි නුවණින් කටයුතුද
කුලමානෙන් දුසිත නොම
සියලු සතුන් ලොව සුවපත්

වේවා
කෙරේවා
වේවා
වේවා

සම්බුදු හෙමඟුල පිළිවෙතින් සවරමු

ශ්‍රී:බු:වජ් 2564-65 උදවෙන (මැයි 26 දින) වෙසක් පොහොය ලෝතවාසී බෞද්ධ ජනතාවට ශ්‍රේෂ්ඨ දිනයක් බව විශේෂයෙන් සඳහන් කිරීමට පුළුවන.

බුදුරජාණන් වහන්සේගේ උතුම් තෙමඟුල සිදු වූ වෙසක් පොහොයදිනය බෞද්ධ ජනතාව සමරන්නේ ඉමහත් බැති සිහිනි. ආමිස පුජා ප්‍රතිපත්ති පුජා යන ක්‍රම දෙකකින්ම සමරීම සිරිතකි. අගනුවර වූ කොළඹ නගරය කේන්ද්‍ර කරගෙන තොරණ ඉදිකිරීම දන්සැල් පැවැත්වීම පෙරහැර පැවැත්වීම වෙසක් කුඩු සැදීම වෙසක් කලාපයන් පැවැත්වීම ලාංකික බෞද්ධ ජනතාවගේ ප්‍රධාන කාර්යය විය. මෙයට සමගාමීව ලංකාවේ අනෙකුත් ප්‍රධාන නගරවලදී තොරණ ඉදිකිරීම කුඩු සැදීම දන්සැල් පැවැත්වීම සිදුවිය. වෙහෙර විහාර ආශ්‍රිතවද විවිධ සැරසිලි පෙරහැර සංවිධානයද සිදුකෙරිණි. ප්‍රතිපත්ති පුජාවන්ට වඩා සිදුවූයේ ආමිස පුජාවන්ය.

මෙම තත්වය පුජාවන්ට වඩා සිදුවූයේ ආමිස පුජාවන්ය. මෙම තත්වය පසුගිය වසරේ මේ වසරේ සිදුනොවීමට බලපෑ ප්‍රධාන හේතුව වූයේ අනපේක්ෂිත ලෙස මුළු ලෝකය පුරා පැතිරී ගිය කොරෝනා වසර්ගතය බව සඳහන් කිරීමට පුළුවන. ජාති, ආගම්, කුල හේදයක් නොමැතිව මිනිස් වර්ගයටම බලපාන පරිදි ව්‍යාප්ත වූ මෙම කොරෝනා උදවර පීචිත ලක්ෂ ගණනින් බිලි ගත්තේ ඉතාමත් කුරිරු ආකාරයෙනි. අප රටටද මෙම කෙරෝනා උදවර තදින් බලපෑවේ ජනතාවට දුක් අදෝනාවන් ඇති කරවමිනි. මෙම උදවර මර්දනය කිරීම සඳහා පාලක පක්ෂයන් සෞඛ්‍ය සංවිධාන, අප්‍රමාණ වෙහෙසක් දැනුණු බව සිහිපත් කිරීම අපගේ යුතුකම වන්නේය. මෙම අවස්ථාව දේශපාලනික වශයෙන් පිලිවලට බෙදී වාද, විවාද, අවලාද කරගත යුතු අවස්ථාවක් නොවන බව බුද්ධිමත්ව ක්‍රියාකරන සෑමදෙනාටම අවබෝධ වනු ඇත.

එසේ අවබෝධ නොවන්නේ නම් එය කණාගාටුදායකය. අනුශාසකත්වයෙන් ක්‍රියාකරන අතිපූජ්‍ය මහාසංඝරත්නය ජනතාවගෙන් ඉල්ලා සිටින්නේද මෙම අවස්ථාවේ වාදනේද නොකර

සමගිසම්පන්නව මෙරට ව්‍යාප්තවන කොරෝනා උදවර තුරන් කිරීම සඳහා ක්‍රියාකළ යුතු බවයි. අවස්ථාවාදීව දේශපාලනවාසී අපේක්ෂා නොකළ යුතු බවයි. මධ්‍යස්ථමතධාරීන්ගේ අදහස වී තිබෙන්නේ රටක ජනතාව ආරක්ෂාව වුවහොත් පමණයි. පාලන පිරිසක් අවශ්‍ය වන්නේ බෞද්ධ ජනතාව වසර දහස් ගණනක් ගෞරවයෙන් සැමරූ වෙසක් පොහොය පසුගිය වසරේ මේ වසරේ උත්සවශ්‍රීයෙන් සැමරීමට අවස්ථාවක් නොලැබෙන බව පැහැදිලි කරන්නකි. එම අවස්ථාව උදවෙනතුරු අප කලයුතුවන්නේ තම තමන්ගේ නිවෙස් පිවිත්වන වැඩි හිටියන් පෙරමුණාගෙන ක්‍රියාකළ යුතුවන අතර ළමා පරපුරද මේ ආගමික කටයුතුවලට සම්බන්ධ කරගැනීම ඉතා වැදගත්යන නිවෙස් සිදුකරන පුණ්‍ය කටයුතු කරන අවස්ථාවලදී දරුවන් එම ස්ථානයෙන් ඉවත් කිරීමට ඇතැම් වැඩිහිටියන් උත්සාහදරණ බවක් පෙනේ. දරුවන්ගේ දුගකාර ක්‍රියාවන් නිසා එසේ විය හැකිය.

නමුත් එය පාලනය කරගෙන දරුවන් එවැනි අවස්ථාවලදී පුණ්‍ය කටයුත්තට සම්බන්ධ කරගැනීම බුද්ධිමත් වැඩිහිටියන්ගේ පරම යුතුකම වන්නේය. එම දරුවන්ගේ අනාගතය නිවැරදි මගකට යොමුකළ යුත්තේ වැඩිහිටියන් වූ අප විසින්මය. එය සෞභාග්‍යමත් රටක් උදාකර ගැනීමට මූලික අඩිතාලම වන්නේය. මෙවර එළිඹෙන වෙසක් සතිය ප්‍රතිපත්ති පුජාවන්ට මුල්තැනදී ක්‍රියා කිරීමට සූදානම්වීම ඉතා වැදගත්ය. බුදුරජාණන් වහන්සේ ඉතා මැනවයි ධර්මානුකූලව පීචිතය පවත්වාගෙන යෑමය.

“යොධමමං පසසති, සො මං පසසති” යම් කෙනෙක් බුද්ධිමත්ව ධර්මය දකිද එබඳු පුද්ගලයා බුදුරජාණන් වහන්සේ දුටු පුද්ගලයා ලෙස සැලකිය හැකි බවයි. “ධමම නවෙ රකඛති ධමමචාරි” ධර්මයට අනුව පීචිත්වන්න ධර්මය විසින්ම ආරක්ෂාකරන බවයි. එබැවින් එළඹෙන මෙම වෙසක් සතිය බුද්ධිමත්ව කරුණාව පෙරදැරිකොට ගෙන යහපත් පීචිතයක්ගත කිරීමට අධිෂ්ඨාන කරගැනීම ඉතා වැදගත් බව සිහිපත් කිරීම මෙම ලිපියේ ප්‍රධාන අරමුණාවන බව සඳහන් කරමි.

විජය තලවත්තේගෙදර

පැරණි පොත පතීන්

සැත සඳහා අත්තරිය යුතු ද්‍රව්‍ය 6 ක්

01. නිදීමන
02. නිතර පසු බැසීම
03. භය
04. ක්‍රෝධය
05. සිත අවධි නොවන අලස කම
06. දෑත් කළ යුත්ත පසුවට කල් තැබීම

නුවණැත්තා හඳුනාගත හැකි ලක්ෂණ 10 ක්

01. ක්‍රෝධය නැති වීම.
02. නිරෝගී වීම.
03. ඉඳුරන් දිනීම.
04. දයාව පෑම.
05. වරද ඉවසීම.
06. අලෝභය.
07. සැමට ප්‍රිය වීම.
08. දීමට කැමැත්ත.
09. බියෙන් තොර වීම.
10. ශෝකයට හෝ පසුතැවිල්ලට පත් නොවීම.

ඛොදනුවකගේ යහපත් සිතුවිලි 07

01. සිහි බුද්ධියෙන් සිටීම.
02. ධර්මය සොයා දැන ගැනීම.
03. දුක් නැසීමේ උත්සහය.
04. නිරතුරු නිවැරදි ප්‍රීතිය.
05. උඩගු සිතින් මැඩ ගැනීම.
06. සිත එකඟකර ගැනීම.
07. මැදිහත් ගතියෙන් සිටීම.

ඇසුරකළ යුතු හත්දෙනා

01. සත්‍ය පිහිට කොට ඇත්තා.
02. ආර්යය ධර්මය ගුරු කොට දකින්නා.
03. ධර්මිෂ්ටයා.
04. අමාරුවකට මුහුණපාන අනාර්යය.
05. බොහෝ සහෝදරයන් ඇත්තා.
06. තමාට වඩා බලවතා.
07. නොයෙත් තැන්හිදී දිනුම් ලබන්නා.

ධර්මය නොසලකන දස දෙනා

01. යෞවනාදී මදයෙන් මත් වූ තැනැත්තා.
02. තරයේ වැඩක යෙදී සිටින තැනැත්තා.
03. උමතු වෙත් පෙළෙන්නා.
04. විඩා පත්ව සිටින්නා.
05. කිපෙන සුළු තැනැත්තා.
06. සා පිපාසයෙන් පෙළෙන්නා.
07. දුඩි ලෝභයා (මසුරා).
08. ඉවසීමෙන් තොර කඩි මුඩි ගති ඇත්තා
09. පස්කම් සුවයට ගිණු වී එහි එල්බ සිටින්නා
10. බිය සුළු තැනැත්තා.

ලගක් ධවක් නැති 12 දෙනෙක්

01. මාංශ සඳහා සතුන් ඇති කරන්නා.
02. සත්ව මාංශ වෙළෙත්දා.
03. සත්ව ඝාතනය කරන්නා.
04. උගුල් අටවන්නා.
05. මිනිස් දිවි තොර කරගන්නා.
06. වෞරයා.
07. මංකොල්ල කාරයා.
08. අසාධාරණ වෙළෙත්දා.
09. මුදල් පොලියට දෙන්නා.
10. සිය වාසිය පමණක් බලා කටයුතු කරන්නා.
11. රාගයෙන් අන්ධවූ තැනැත්තා.
12. සුරාවෙන් මනස අවුල්කරගත් තැනැත්තා.

බිරිඳකට හිඹිය යුතු ගුණාංග හතර

01. ගෘහ කර්මාන්තයෙහි දක්ෂ වීම.
02. යහපත් දරුවන් ඇති වීම.
03. ස්වාමියාට සිය පණ මෙන් හිතවත් වීම.
04. පති වෘත්තාවෙන් යුතු වීම.

කොස්ගොඩ කරුණාදාස සිල්වා දුණුසිංහ